

Kaupunkiympäristön toimiala
Ennustekaudella esiin nousseiden toimintaympäristön keskeisimpien muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen
31001 Kaupunkirakenne
Tulot

Tuloja ennustetaan toteutuvan arviolta noin 481,2 milj. euroa tulosbudjetin ollessa 462,8 milj. euroa. Tulojen arvioidaan ylittävän budjetin yhteensä noin 18,4 milj. eurolla.

Tuloja arvioidaan kertyvän maankäyttökorvauksista 18,0 milj. euroa, katutyöluvista 3,5 milj. euroa ja rakennusvalvontamaksuista 0,9 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Pysäköinninvalvonnan maksutulot ja virhemaksut toteutuvat arviolta 3,7 milj. euroa budjetoitua alaisempina johtuen koronapandemiasta ja runsaslumisesta talvesta. Liikennemäärät ovat vuoden alkupuoliskolla olleet 15–30 % vähäisemmät verrattuna viime vuoden vastaavaan aikaan ja syksylläkin noin 5–10 % alaisemmat. Tämä näkyy pysäköinnin maksutuloissa, jotka ovat noin 20 prosenttia pienemmät normaaliajan tuloihin verrattuna. Liikennemäärien vähäisyys yhdistettynä runsaslumiseen talvijaksoon näkyy myös valvonnassa. Virhemaksujen ja huomautusten määrä on noin 12 % alaisempi verrattuna vuoteen 2019 verrattuna. Dokumentoitujen valvontatapahtumien määrä on aikaisemmalla tasolla.

Elintarvikevalvonnan maksutuotot jäävät ennustetusta tartuntatautilain mukaisen valvonnan ja ravintoloiden sulkemisen vuoksi. Arvio tulomenetyksestä on 0,1 milj. euroa. Ympäristöterveyden tarkastusmaksut alittavat budjetin 0,1 milj. eurolla ja tapahtuma-alue- sekä muut vuokratulot jäävät ennakoidusta noin 0,1 milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön arvioidaan toteutuvan tulosbudjetin 3,5 milj. euroa mukaisesti.

Menot

Käyttömenojen toteumaennuste on 202,7 milj. euroa tulosbudjetin ollessa 198,7 milj. euroa. Sitova käyttömenojen määrä ylitetään noin 4,0 milj. eurolla.

Henkilöstömenojen arvioidaan koko kaupunkirakenteen osalta alittuvan noin 3,0 milj. euroa johtuen rekrytointiviiveistä. Säästöä arvioidaan kertyvän hissiavustuksista ja Smart & Clean -avustuksista yhteensä noin 0,4 milj. euroa sekä vuokramenoista noin 0,5 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittävät budjetin noin 0,1 milj. euroa (säästöä yleiskuluissa, ylitystä ulkovalaistuksen kustannuksissa johtuen muun muassa sähkön hintojen noususta).

Palvelujen ostoihin on korjattu tiliryhmään Muut toimintakulut budjetoitu hulevesimaksu 3,6 milj. euroa tarkastusviraston ohjeen mukaisesti. Ylitystä aiheutuu talvihoidon lisäkustannuksista arviolta 6,4 milj. euroa. Lopulliset talvihoidon kustannukset selviävät lokakuun lopussa, kun lumen varavastaanottoaika on saatu tyhjiksi ja siisteiksi ja niiden maapohjat on saatu tutkittua mahdollisten haitta-aineiden osalta. Koronasta johtuvista puistojen puhtaanapidon kustannuksista, kasvillisuuden hoidon ja kunnossapidon lisäkustannuksista sekä leikkialueiden riskitekijöiden poistamisesta aiheutuu ylitystä yhteensä 0,8 milj. euroa. Kaupunkitekniikan osalta lisäkustannuksia arvioidaan toteutuvan 0,7 milj. euroa johtuen muun muassa runsaslumisen talven aiheuttamista korjaustoista sekä materiaalien hintojen noususta. Yleisten alueiden sopimusten indeksiylytykset ovat arviolta 0,9 milj. euroa. Tietohallintopalveluissa palveluiden ostojen arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euroa budjetoitua suurempana.

Säästöä palvelujen ostoissa arvioidaan toteutuvan 1,7 milj. euroa johtuen muun muassa kokonaisvastuuhoitojen laajentamisen jäädessä toteutumatta sekä Energiarenessanssi-ohjelman, hel.fi- ja digitointi -projektien viivästyksistä. Lisäksi säästöä kertyy yleiskulujen osalta.

Muissa toimintakuluissa on huomioitu hulevesimaksun korjaus tiliryhmään Palvelujen ostot sekä ylitys pysäköinninvalvonnan luottotappioiden osalta.

31002 Rakennukset

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen 236,8 milj. euroa arvioidaan toteutuvan.

Tulot

Tulojen ennustetaan ylittävän 540,8 milj. euron tulosbudjetin 6,5 milj. eurolla.

Myyntituottoja arvioidaan kertyvän 3,1 milj. euroa budjetoitua enemmän johtuen käyttäjäpalveluiden kasvusta sekä Kaupunkiympäristön toimitalon rakennuttamispalkkion tuloutuksesta. Lisäksi voimakkaan YKT-rakentamisen myötä myyntituotot tulevat olemaan odotettua suuremmat. Maksutuottoja arvioidaan toteutuvan 1,0 milj. euroa ja muita toimintatuottoja (vuokratuotot ja muut tuotot) 2,4 milj. euroa budjetoitua enemmän. Yritysvuokrauksen vuokratulot tulevat kuluvana vuonna jäämään yli 5 miljoonaa euroa ja Tukutorin noin 0,3 milj. euroa suunnitellusta muun muassa koronan heikentämän kysynnän vuoksi. Vastaavasti sisäisten vuokratuottojen sekä asuntojen vuokratuottojen arvioidaan ylittävän budjetin.

Valmistuksen omaan käyttöön arvioidaan alittavan budjetin 12,0 milj. euroa noin 2,2 milj. eurolla henkilöstövajeesta johtuen.

Menot

Käyttömenojen ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 316,0 milj. euroa noin 4,3 milj. eurolla.

Henkilöstömenoista arvioidaan säästävän 1,8 milj. euroa rekrytointiviiveiden vuoksi. Palveluiden ostosta tullaan säästämään noin 1,9 milj. euroa. Kustannuksissa varauduttiin KYMP-talon takuuajaksiin korjauksiin, jotka pystytään kattamaan rakennuttamispalkkiolla. Säästöjä lisäksi kiinteistöhoitopalveluissa (kustannussäästöä kilpailutusten vuoksi), ja kuntotutkimuksia toteutettu noin 40 % keskimääräistä alhaisemmalla tasolla. Vastaavasti kattolumien pudotus ja talviurakointi ylittivät budjetin. Vuokra- ja vastikekulut tulevat ylittämään budjetin lähes 6,5 milj. eurolla. Vuokrat ja vastikkeet ovat nousseet 9 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon nähden. Lisäksi vuoden lopulla valmistuvien vuokrahankkeiden arvioidaan nostavan kustannustasoa noin 2 milj. eurolla. Aineiden ja tarvikkeiden kulut ylittyvät noin 1,5 milj. eurolla erityisesti loppuvuoden kaukolämmön hinnan noususta johtuen.

31003 Asuntotuotanto

Tulosbudjetissa asetettu sitova toimintakatetavoite 6,5 milj. euroa arvioidaan toteutuvan. Tulojen ennustetaan toteutuvan hieman tulosbudjettia alhaisemmalla tasolla. Käyttömenojen arvioidaan toteutuvan tulosbudjettia alhaisempina johtuen muun muassa ennakoitua hitaammasta rekrytointien toteutuksesta sekä rakentamisaikaisten lainojen korkojen pysymisestä ennakoitua matalampina.

Johtamistoimenpiteet toiminnan ohjaamiseksi talousarvion toteutumiseen sitovassa tasossa

31001 Kaupunkirakenne:

Ennusteen johdosta toimialalla on käynnistetty säästötoimenpiteet. Näitä ovat muun muassa säästöt henkilöstömenoissa sekä ulkovalaistuksen energiasäästöt.

31001 Kaupunkirakenne

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Yleiskaavan osoittamat kasvun mahdollisuudet ohjelmoidaan ja jatkosuunnitellaan siten, että asemakaavoitukselle on AM-ohjelman tavoitteiden mukaiset edellytykset. Työt etenevät aikataulussa, ja uusia osayleiskaavoja on ohjelmoitu aloitettavaksi vuodenvaihteen tienoilla.

Asuntotonttien luovutukselle asetetun sitovan tavoitteen ei ennusteta toteutuvan. Yleinen asuntonttihaku on valmisteilla. Tonttihaku on siirtynyt neuvotteluvaiheeseen ja tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Tontinluovutuskilpailuja koskevan tavoitteen ennustetaan toteutuvan osittain.

Asuntorakentamisen prosessityön osalta on saatettu vireille useita kärkitoimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä ovat ainakin tontinvarausten ja investointien yhteensovittamisen parantaminen, kaupungin kattavan palveluyhtiön perustaminen sekä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyön kehittäminen.

Tavoitteena on parantaa täydennysrakentamisen osalta taloyhtiöille suunnattua markkinointia ja neuvontaa laatimalla tätä koskeva palvelukuvaus sekä ottamalla palvelukuvauksen mukainen menettely käyttöön. Prosessikuvaustyö on aloitettu.

Tonttiprojekti on pääosin valmistunut. Projektissa markkinoidaan tontin jakamismahdollisuutta niissä tapauksissa, joissa vähintään 100 k-m²:n käyttämätön rakennusoikeus on mahdollista toteuttaa jaettavalle uudelle tyhjälle tontille. Kontaktoitujen 779 kohteen omistajista noin 40 on ottanut yhteyttä koskien tonttijaon laatimismahdollisuutta. Näistä kahdeksaan kohteeseen on tähän mennessä laadiittu uusi tonttijako.

Asuntotuotantohankkeiden tarvitseman katu- ja kunnallisteknisen suunnittelun yhteensovittaminen on tapahtunut yhteisissä tapaamisissa Asuntotuotannon ja Auerakentamisyksikön kanssa. Vuonna 2021 asuntotuotantohankkeita ei ole merkittävästi viivästynyt katusuunnittelusta johtuen.

Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot

Länsi-Helsingin bulevardikaupunginosan kaavat ja niihin liittyvät liikennesuunnitelmat etenevät aikataulussa ja tarkoituksena on viedä ne päätöksentekoon keväällä 2022. Tuusulanväylän osalta suunnitelmaluonnosten laatimista on jatkettu, ja toimivuustarkasteluista tilattu konsulttityö on käynnistynyt.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi toukokuussa raitioteiden pysäkkien ja jalankulkijaylitysten kehittämistoimenpiteet, joiden toteutussuunnittelu aloitetaan syksyllä 2021. HSL:n laatima kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelma on vuorovaikutusvaiheessa, päätöksenteko loppuvuoden aikana. Viikki-Malmi-pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti on valmistunut. Suunnitelman johtopäätösten ja jatkotoimenpiteiden määrittely on käynnissä. Tavoitteena päätöksenteko hankkeesta 2023 aikana. Kruunusillat on siirtymässä TAS-vaiheeseen (toteutusvaiheen allianssisopimus) lokakuussa 2021 ja KAPA:n KAS-vaihe (kehitysvaiheen allianssisopimus) on päättymässä vuoden 2021 lopussa.

SUMP - kestävä liikunnan kehittämishjelmaa toteutetaan edistämällä hankkeita, jotka vaikuttavat liikennejärjestelmään ja etenkin kestävien kulkumuotojen houkuttelevuuteen. Kesän aikana on päivitetty SUMP-mittareiden laskenta. Asia on tulossa lautakunnan käsittelyyn mahdollisesti v. 2022. Valmistelussa huomioidaan uusi kaupunkistrategia.

Kävelyn edistämishjelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa (odottaa kaupungin hallituksen käsittelyä). Kesäkokeilu toteutettiin Kasarmitorin ympäristön alueella. Yhtenä edistämishjelman toimenpiteenä kävelyverkoston hierarkian laatiminen on käynnistynyt. Yksittäisten kohteiden jalankululaskentoja on toteutettu omana työnä suunnittelijoiden toiveiden mukaisesti ja kävely-ympäristön laadun seurantatutkimus toteutettu Myllypurossa. Jalankululiikenteen laajaa seurantatutkimusta ei toteuteta koronan aiheuttaman poikkeuksellisen liikennetilanteen vuoksi.

Pyöräväylien priorisointi- ja toteuttamishjelma on valmistunut loppukesällä 2021. Pyöräpysäköintiä on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Viestintäsuunnitelma valmistunut syksyllä 2021. Keväällä toteutettu Fillaroiva Stadi –kampanja sai paljon näkyvyyttä somessa ja tavoitti kohdeyleisöä (muraali Helsinginkadulla ja keltaiset roskikset). Itäbaanan toisen vaiheen toteutus on ohjelmoitu vuosille 2022–2024, itäosan yleissuunnittelun kilpailutus valmistelussa.

Pysäköintipolitiikka -ohjelman päivitys etenee aikataulussa. Raporttiluonnos on lausunnoilla, Kerro kartalla –kysely ja muu vuorovaikutus käynnissä.

Liikenneturvallisuuden kehittämishjelma on lautakunnassa 12.10.2021.

Vuoden 2021 loppuun asti pilotoidaan RoadCloud Oy:ltä tilaama järjestelmää, joka tuottaa ajoratojen reaaliaikaista kitkatietoa. Lisäksi järjestelmä mittaa päälysteiden kuntoa kiihtyvyyssantureilla. Pilottiin sisältyy myös liikkaiden paikkojen analyysi.

Älyliikenteen kehittämishjelman toimenpiteiden toteutus etenee suunnitellusti. Liikenteen tilannekuvajärjestelmän valmistelu etenee aikataulussa toimialan projektimallin mukaisesti. Olemassa olevan liikennedatan harmonisointi- ja siirtotyö valmistuu vuoden loppuun mennessä. Seudullinen esiselvitys vuorovaikutteisesta ja yhteistoiminnallisesta liikenteenhallinnasta on käynnissä.

Sähköbussien latausasemat Eiraan, Kannelmäkeen Pelimannintielle ja Munkkivuoreen on toteutettu. Sähköbussiliikenne näissä kohteissa alkoi elokuussa 2021.

Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen

Kampin asemakaavojen ajantasaistaminen etenee suunnitellusti, ja luonnos tulee päätöksentekoon ja nähtäville keväällä 2022.

Eteläsataman Makasiinirannan kilpailu on käynnissä. Kättilöopiston, Sähkötalon ja Koksikadun kolmion kilpailu on tarkoitus saattaa vireille. Tulli- ja pakkahuoneen luovutusta koskeva kilpailu siirtyy vuodelle 2022.

Töölöntorin suunnittelua jatketaan, kaavoitus on siirretty aloitettavaksi 2022. Elielinaukion ja Asema-aukion arkkitehtuurikilpailun tulos saadaan alkuvuoteen 2022 mennessä.

Laakson sairaalan tarkistettu asemakaavan muutosehdotus tehdään 9/21. Tavoitteena on keskittää sairaalatoimintoja keskeiselle ja hyvin saavutettavalle paikalle Meilahden sairaalakampuksen läheisyyteen. Alueelle on suunniteltu sijoitettavan laaja-alaisesti pääkaupunkiseudun psykiatriasta sairaanhoitoa sekä puolet Helsingin sairaalan sairaalatoiminnoista.

Kaisaniemenpuiston, Varsapuistikon ja Kaisaniemenrannan suunnitelmaluonnos viedään lautakuntaan loppuvuodesta 2021.

Moderni ilmastovastuu

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteutus ja päivityksen valmistelu etenevät suunnitellusti. HNH2035-toimenpideohjelmassa välillisiin päästöihin liittyvät toimenpiteet siirtyvät suurelta osin ympäristö- ja ilmastoverkoston koordinoitaviksi, verkoston työ käynnistyy lokakuussa. Syksyn aikana on aloitettu HNH2035-toimenpideohjelman seurannan kehittäminen sekä ilmastoyksikön viestintätöiden kirkastaminen. Kansliapäällikön nimeämä ilmastomuutokseen sopeutumisen asiantuntijaryhmän aloitti toimintansa ja on päässyt työssä nopeasti liikkeelle. Ryhmä koordinoi ilmastomuutokseen sopeutumisen linjausten toimenpiteiden toteutusta, niiden seuranta sekä tarvittavia lisäselvityksiä ja viestintää. Teemoja ovat hulevesien

luonnonmukainen hallinta, ilmastonkestävä rakentaminen ja peruskorjaus, viherrakenteen vahvistaminen sekä ilmatoriskien vieminen osaksi kaupungin johtamisjärjestelmää.

Toimialan ympäristöjärjestelmä auditoitiin ja sertifioitiin Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän mukaiseksi toukokuussa 2021. Ympäristöohjelman viimeiselle vuodelle jääneiden toimenpiteiden toteutumisprosentti pyritään saamaan mahdollisimman hyväksi, elokuussa tilanne oli 69 %. Syksyn aikana ympäristöohjelma tullaan uusimaan yhteydessä kaupunkistrategian päivittämiseen niin, että strategiassa korostettujen ympäristönäkökohtien osalta toimenpiteiden laadinta tehdään samassa prosessissa. Toimialan uusi ympäristöohjelma valmistuu keväällä 2022 HNH-ohjelman ja ympäristöpolitiikan päivittymisen myötä.

Lämmityksen tiekarttatyö etenee aikataulussa. Meluselvityksen 2022 lähtötietojen kerääminen on saatu päätöksen ja varsinainen selvitystyö on alkanut. Uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesitykset ja niihin liittyvien hoito- ja käyttösuunnitelmien valmistelu etenevät suunnitellussa aikataulussa ja kaksi uutta aluetta viedään jaoston päätettäväksi vielä syksyn 2021 aikana. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassa on käynnissä toimenpiteiden tiedonkeruu lähtötilanteesta ja seurannan mittareista. Nämä tiedot syötetään Vahti-tyyppiseen palveluun, joka on tarkoitus julkaista alkuvuonna 2022.

HNH 2035 -ohjelman tavoitteiden edistämiseksi tehdään yhteistyössä selvitys siitä, miten asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella voidaan edistää kiertotalouden periaatteiden toteutumista. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Työ on vireillä ja tontinluovutuksen osalta tavoitteena on saada päivitetty varausehdot käyttöön syksyn aikana päätöksentekoon tulevan yleisen asuntotonttihaun perusteella tehtäviin varauksiin.

Edistetään vähähiilisten ja hiiltä sitovien esirakentamismenetelmien käyttöä Malmilla siten, että esikuormituspenkereiden käyttömahdollisuudet on määritelty ja kustannusvertailut niiden osalta tehty.

Maamassojen hyötykäyttö on osana hankkeita. Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet infrarakentamisessa -toimenpideohjelma on käynnissä suunnitellun mukaisesti.

Maalämmön hyödyntäminen on tärkeä osa kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Tämä tarkoittaa maalämpöjärjestelmien proaktiivista teknistaloudellista suunnittelua osana laajempaa kaupunkisuunnittelun kokonaisuutta. Asiaa on edistetty muun muassa maanalaisen yleiskaavan yhteydessä tehdyillä selvityksillä. Lisäksi on käynnistetty tuulivoimaselvitys ympäristöministeriön tuella. Alueellisia maalämpöratkaisuja edistetään. Kiertotalouteen ja päästöläskentaan liittyviä valmiuksia parannetaan.

Helsinki LED-projekti on edennyt suunnitelman mukaisesti, mutta koronan aiheuttamien investointimäärärahojen leikkausten takia valaisinvaihtoja ja laajempia ulkovalaistussaneerauksia joudutaan vähentämään. Älyvalaistuksen siirtyminen on osana suunnitteluhankkeita. Häiriövaloselvityksen loppuunsaattaminen siirtyy loppuvuoteen 2021. Samassa yhteydessä valmistellaan loppuun rantojen valaistuksen periaatteet. Selvitykset ovat valmistumassa.

Niittyverkostotyö etenee suunnitelman mukaan ja se tullaan esittelemään loppuvuodesta Maankäyttö ja kaupunkirakennepalvelukokonaisuuden johtoryhmälle. Metsäisen ja puustoisien verkoston hankkeistaminen etenee edelleen painopisteen ollessa liito-oravien tarvitsemien yhteyksien suunnittelussa. Kesän aikana tehtiin lahopuukartoitus otantamenetelmällä Helsingin kaupungin alueella olevissa virkistymetsissä. Tarkastusvirasto kiinnitti huomiota lahopuun määrään omassa arvioinnissaan. Lahopuun määrän kasvattaminen on kirjattu vuonna 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategiaan. Vuosaaren huipun avajaisia vietettiin elokuussa.

Vieraslajien torjuntaa toteutetaan asukasyhteistyö- ja osallisuusprojektein. Kurturuusua on torjuttu herkiltä merenranta-alueilta, missä on kokeiltu eri torjuntamenetelmiä muun muassa lahottajasienen avulla. Kurturuusun hävittäminen on suunnitellusta aikataulusta jäljessä.

Herttoniemen lumenvastaanottoapaikan suunnitelmat laadittu, ja lupahakemus on laadittu ja asetettu lupapiste.fi -sivustolle lupaviranomaisen käsiteltäväksi. Rakennus- ja asennustyöt käynnistyvät tulevan vuoden 2022 aikana. Innovaatiohankinnassa valittujen neljän lumenkäsitteilyratkaisun kehittäminen toimiviksi tuotteiksi tai palveluiksi on edennyt suunnitelman mukaisesti, loppuvuodesta tarkastellaan niiden toimivuutta ja arvioidaan jatkokehitystarvetta. Kadulta poistetun lumen sisältämän roskaisuuden selvitystyö valmistuu loppuvuoden aikana.

Kansallisen kaupunkipuiston hanke ohjelmoidaan v. 2021 pohjautuen poliittisiin päätöksiin. Kaupunginhallitus päätti, että kansallisen kaupunkipuiston esiselvityksen perusteella siirrytään valmistelemaan sen hakua Helsinkiin. Kansallisen kaupunkipuiston valmistelu on kirjattu kaupunkistrategiaan.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Asemanseudut, Raide-Jokerin ja Kruunusillat-pikaraitiotien varret ovat täydennysrakentamiskaavoituksen painopistealueita. Steniuksen kentän alueen asemakaavaehdotuksen lautakunta hyväksyi 9/21. Kaavamuutoksen tavoitteena on muodostaa uusi viisikerroksista kerrostaloista koostuva asuinkortteli (13 620 k-m²) Huopalahden aseman eteläpuolelle. Malminkartanon Pihkatien tarkistettu asemakaava oli lautakunnassa 10/21. Yliskylän kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotus viedään lautakuntaan vuoden lopussa 2021. Muut Kruunusillat-pikaraitiotiehen liittyvät asemakaavat on jo hyväksytty valtuustossa, mutta niistä on valitettu hallinto-oikeuteen. Karhunkaatajan asemakaavan tarkistettu ehdotus on lautakunnassa 11/21. Aarteenetsijätien asemakaavan tarkistettu ehdotus on lautakunnassa vuoden 2021 lopussa. Mellunmäen keskuksen asemakaavasta valmistellaan erikseen tekninen asemakaava Vantaan ratikkaa varten vuoden 2022 aikana. Kontulaan on valmistunut pelastusaseman kaava ja Keinulaudantie 3:n asemakaavan tarkistettu ehdotus on lautakunnassa alkuvuodesta 2022.

Haagan ympyrän ja Vihdintien asemakaava etenee, sähköaseman kaavoitus irrotetaan erilliseksi uudeksi kaa-vahankkeeksi. Länsi-Haagan kaavoitus etenee suunnitellusti.

Maankäytön maisemasuunnittelu etenee aikataulun mukaan. Asemanseutujen kehittäminen jatkuu. Julkisen ympäristön parantamiseen tähtäävä facelift-työ käynnistyy kohdealueena pääradan asemat. Työn tavoitteena on luoda myös käytännön malli eri asema-alueiden parantamiseen. Tavoitteita kokoavan ja linjaavan ulkotilaohjelman luonnos valmistui. Leikkipalvelulinjauksen laadinta on käynnissä. Samaan aikaan on ollut käynnissä liikuntapalveluiden vetovastuulla olevan lähiliikuntapaikkaohjelman tietopohjan ja työn sisällön määrittäminen.

Leikkipuisto Ruoholahden konseptisuunnitelma valmistui. Puisto on teemaleikkipuisto, jonne valikoitui teemaksi ohjelmointi ja tietokoneet. Skeitti- ja frisbeegolfohjelmien päivitys ei ole edennyt aikataulun mukaan. Penkkien ja roskisten sijoitussuunnitelma on käynnistetty.

Merellisyyden vahvistaminen

Valtamerilaiturin tarkistettu asemakaava Jätkäsaarella hyväksyttiin lautakunnassa 6/21. Yksityinen hanke sisältää mailapelitornin, 4 000 hengen katsomon, hotellin ja pysäköintilaitoksen, toimitilaa noin 47 000 k-m²

Kellosaarenrannan suunnitelmat ovat olleet nähtävillä 9/21. Ruoholahden kanavan varteen suunnitellaan asuinkorttelia. Merellistä asumista on suunnitteilla myös Jätkäsaaren asuntoreformikortteliin, jonka asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä elokuussa. Asemakaavoitus tehdään kilpailun voittotyön periaatteiden mukaisesti.

Merisataman saarten asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 6/21. Saaria kehitetään purjehduksen ja virkistykseen ehdoilla yhteistyössä saarten seurojen ja yrittäjien kanssa. Isosaaren kaavahanke ei ole edennyt, maanomistaja Senaattikiinteistöt ei ole tehnyt päätöksiä asian suhteen.

Suvilahden tapahtumakorttelin asemakaavaehdotus viedään lautakuntaan 1/22.

Merellisten matkailupalveluiden lisäämiseksi järjestetään yleistensaunojen tontteja koskeva kumppanihakuehdote. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Kilpailu on käynnissä ja tarjoukset jätetään 30.9.2021 mennessä.

Itäisen rantareitin opastamisen toteutusvalmius saavutettiin.

Segregaation torjunta

Asukasvalinnan käyttöön kehitetään avointa dataa hyödyntävä työkalu. Hanke on käynnissä ja sille on muodostettu poikkihallinnollinen työryhmä.

Kaupunginhallitus päätti 21.6.2021 uusista hissiavustuksen myöntämisperiaatteista. Päätöksen mukaan hissiavustusta myönnettäessä priorisoidaan kaupunkiuudistusalueilla ja kalleusalueella 4 sijaitsevat hankkeet. Ensimmäinen vuoden 2021 avustuspäätös tehtiin 07/2021, joka vaikuttaa osaltaan sekä vuoden 2021 että vuoden 2022 jälkiasennushissien toteutumismääriin. Lisäksi koronatilanne on vaikuttanut merkittävästi sekä taloyhtiöiden päätöksentekoihin, että urakoiden valmistumisaikoihin (= hissi-/rakennustarvikkeiden saanti vaikeutunut ja hidastunut). Ennusteen mukaan hissiavustuksia maksetaan vuonna 2021 enintään 24 hissien rakentamiseen.

Leikkipuistoihin ja -paikkoihin panostetaan tasapuolisesti koko kaupungissa, jotta leikkiympäristöt ovat terveellisiä, turvallisia, houkuttelevia ja virikkeellisiä. Helsingin leikkipalvelujen välineiden ja varusteiden riskitilanteen koontiraportin perusteella poistetaan kiireellisyysjärjestyksessä A-luokan riskitekijöitä. Kunnossapidon sopimus- ja tilaajaohjauksella sekä urakoiden laadunvalvonnalla varmistetaan alueiden tasa-arvoinen kohtelu.

Uudistuvat palvelut

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Hietalahdenrannan asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 3.9. asti. Suunnittelun lähtökohdaksi on luoda alueesta korkean profiilin yrityskeskittymä kivijalkapalveluineen ja kehittää alueen julkisia ulkotiloja laadukkaana kävely-ympäristönä monipuolisine toimintoineen.

Satamaradankatu 6 on ollut nähtävillä kesällä. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa cheerleading- ja voimisteluhallin rakentaminen huoltoasemarakennusten korttelialueelle.

Pasilan Keskitornialueen suunnittelu- ja toteutuskilpailu on käynnissä, suunnitelma ja tarjous tulee toimittaa kilpailun järjestäjille 11/21 mennessä. Kilpailun tavoitteena on löytää keskitornialueelle 25.000–50.000 k-m² toimisto- ja liiketiloja sisältävä kaupunkikuvallisesti, toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen, toteuttamiskelpoinen ratkaisu sekä sille toteuttaja ja uusi omistaja. Voittaneen suunnitelman pohjalta valmistellaan keskitornialueelle asemakaava.

Savonkadun kehittämisvarauksen suunnittelu jatkuu, kaavoitus käynnistyy kevätkaudella 2022. Vallilan toimitila-alueen periaatteet valmistuvat, ja ne esitellään lautakunnassa talvella 2022.

Elinkeinoelämän edellytyksiä edistetään toteuttamalla päivitetyn Citylogistiikkaohjelman toimenpiteitä. Jakeluliikenteen pysäköintitunnushanketta on edistetty yhteistyössä Pysäköintipalvelun kanssa. Jakeluliikenteen pysäköintitunnushanke viedään kaupunkiympäristölautakuntaan 7.12.2021.

Kumppanuus ja osallisuus

Kaupunkiympäristön toimialan kuluva valtuustokauden osallisuussuunnitelman toteutumisesta raportointiin kaupunkiympäristölautakunnalle kesäkuussa 2021.

Vuonna 2020 käyttöön otettu Uutta Helsinkiä- verkkotilaisuuksien konsepti on osoittautunut onnistuneeksi uudeksi toiminnaksi. Verkossa järjestettävät asukastilaisuudet keräävät suuria osallistujamääriä ja niistä on saatu hyvää asiakaspalautetta. Alueellisia tilaisuuksia järjestetään vuoden aikana kymmenen kappaletta.

Osana kaupunkitasoista hel.fi -verkkosivujen uudistusta toimialalla uudistetaan omat verkkosisällöt. Tavoitteena on siirtyä kokonaan uudelle sivustoalustalle vuoden 2022 loppuun mennessä. Muutoksella on tarkoitus parantaa merkittäväällä tavalla kaupungin verkkopalvelujen ja muun verkkosisällön asiakaslähtöisyyttä.

Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen kierroksen voittaneista hankkeista on toteutettu 25/29 syyskuun 2021 loppuun mennessä. Viimeiset neljä hanketta valmistuvat vuoden 2021 loppuun mennessä. Toimiala on osallistunut toisen kierroksen ideoiden yhteistyöstämiseen kaupunkilaisten kanssa ja vastannut äänestykseen etenevien ideoiden kustannuslaskennasta. Toimialan OSBU-prosessia on kehitetty ensimmäisen kierroksen kokemusten pohjalta, ja ensi vuoden alusta alkaen toiminta siirtyy osaksi jatkuvaa prosessia osaksi toimialan ydintoimintaa.

Asukkaat ja toimijat osallistetaan kaikissa asemakaavaprosesseissa. Asemakaavan (Keinulaudantie 3) asukaspalautteen kerääminen verkkokyselyllä pilotoitiin kesän aikana. Tulosten arviointi on käynnissä. Pilotointia on tarve jatkaa vielä keräämällä palautetta myös toisesta asemakaavasta syksyn 2021 aikana.

Puistokummitoiminnan jatkokehittäminen on käynnistymässä. Tavoitteena on benchmarkata muissa maissa tehtävää vapaaehtoistyön toimintamallia ja löytää uusia kehittyneempiä tapoja mahdollistaa vapaaehtoistyö julkisilla alueilla.

Sukupuolivaikutuksia tutkitaan osana yleisten alueiden suunnitelman tarvekartoitusta, jotta selviää, miten sukupuolten erot ja tarpeet näkyvät vastauksissa ja millä tavoin tietoa voidaan hyödyntää osana suunnittelua. Suunnitelman uudistaminen käynnistyi 1.5. alkaen, ja sukupuolivaikutusten arvioinnin selvittäminen on osana kehittämistä.

Julkisen taiteen sijoittamisen prosessi yleisille alueille kuvataan palvelun ja Helsingin taidemuseon yhteistyössä. Samoin osallistetaan Helsingin kaupunginmuseon johtamaan kulttuuriympäristöohjelman laadintaan. Julkisen taiteen prosessin kuvaus on alkanut prosenttiperiaatteen kuvaamisella. Työtä vetää Helsingin taidemuseo. Kulttuuriympäristöohjelman laadinta jatkuu Helsingin kaupunginmuseon vetämänä.

Ketterä toimintakulttuuri

Katutöiden haittojen hallintaprojekti jatkuu toimialavetoisena. Helsinki-mallin pilottihankkeet jatkuvat, uusista piloteista ei ole sovittu. Katutöiden laaduntarkkailijoiden raporttia on käsitelty katuhaaittojen ohjausryhmässä sekä esitelty kanslian laaduntarkkailusta kaupungilla kokonaisuutena vastaavalle ryhmälle. Katutyömaaopas on julkisesti kaikkien käytössä osoitteessa työmaaopas.fi, työmaaopas toimii laaduntarkkailijoiden laadun määrittelyn lähtökohtana. Katutöihin liittyvän viestinnän kehittäminen on jatkunut suunnitelmien mukaisesti. Viestinällisesti keskeisiä työmaita ovat esimerkiksi Kaisantunneli, Kasin katutyöt sekä Laajasalontien uudistus. Toimiala lanseerasi vuoden katutyömaa-kilpailun.

Lean-työn työpajavaihe on saatu päätökseen asuntotonttien luovutusprosessin osalta ja toimenpiteitä on viety käytäntöön tai niitä valmistellaan käyttöön otettavaksi. Yritystonttien Lean-projekti aloitetaan loppuvuodesta 2021.

Rakennettaviin katuihin ja puistoihin toteutetaan uutta kaupunkitekniikkaa ja ikääntynyttä tekniikkaa uudistetaan yhteiskaivuhankkeissa yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti

Asiakastyytyväisyyttä mittaavan talvikunnossapitoa koskevan kyselyn tulokset on saatu ja tulokset analysoitu jalkakäytävien, pyöräilyreittien ja ajoratojen kunnossapidon parantamiseksi. Asiakaspalautetietojen analysointia ja hyödyntämistä Mopsi-asiakaspalvelujärjestelmän raporttien pohjalta on edistetty. Yhdyskuntatekniset palvelut –kyselyn tulokset on saatu ja niiden hyödyntäminen on käynnissä. Kesäkausikysely on lähdössä syksyllä vastattavaksi.

Tapahtumasähköpalvelua kehitetään palvelemaan lisääntyneitä asiakastarpeita. Kehitystyö etenee suunnitellusti. Yhteistyökumppanin kanssa tehdään pilotti, jossa kaikkia tapahtumasähköpisteen pistorasioita ohjataan nykyistä edullisemmin yhdellä logiikalla.

Aulapalvelukonseptin kehittäminen edistyy. Asuntopalveluiden neuvonnan chatbot on otettu käyttöön, asuntovuokraus -järjestelmän (Tampuuri) käyttöönotto toteutuu 10/2021. Pysäköintitunnusten verkkokauppa etenee, ja järjestelmä tulee tuotantoon vuoden 2022 alussa. Pysäköinnin mobiilimaksamisen toteutustapaa päivitetään parhaillaan aktiivisesti. Pysäköinnin maksuautomaattien ylläpidosta valmistellaan hankintaa.

Kasarmitorin kesäterassi ja kesäkatukokeilut Kasarmikatu–Pohjoinen Makasiinikatu tukivat keskustan elinvoimaisuutta. Toimialalla valmistellaan päätöksentekoon kaupungin yleisten alueiden luovuttamisesta terassitoimintaan vuodesta 2022 lähtien. Lisäksi valmistelussa on kioskilpailutus.

Digitalisaation toteuttaminen

Toimialan digitalisaatio-ohjelman tärkein painopistealue vuodelle 2021 on ollut asiakaspalvelun ja asiakkuudenhallinnan digitalisaatio. Vuoden 2021 aikana on ollut käynnissä kaupunginkanslian palautumisen digitalisaatio -ohjelma (PaDi). Ohjelman avulla pyritään saamaan kaupungin palvelutaso ja kehityssuunta mahdollisimman nopeasti koronakriisiä edeltävälle tasolle. Kehittämisessä huomioidaan myös koronakriisin esiin nostamat uudet palvelumahdollisuudet ja tarpeet. Toimialalta ohjelmaan sisältyvät tapahtumailmoituspalvelun, segregaaion ehkäisyssä auttavan tilastotyökalun ja älykkään kaupunkiopastamisen kehittämiseen liittyvät projektit.

Tiedonhallintalain vaatimusten täyttäminen on yksi laajimmista prosessi- ja järjestelmämuutoksia vaativista kokonaisuuksista vuonna 2021 ja sen toteuttaminen vaatii erityisesti hallinnon palveluiden vahvaa yhteistyötä. Toimialalla on suunniteltu ja aikataulutettu määräaikaan 1.1.2022 mennessä voimaan tulevien lain vaatimusten toteuttaminen. Toimiala osallistuu aktiivisesti kaupunginkanslian sähköisen säilytysjärjestelmän toteutukseen ja käyttöönottoon. Ohjelmistorobotiikan hyödyntämistä toimialalla edistetään. Toimialalla on käytössä kaksi ohjelmistorobottia ja loppuvuoden aikana käyttöön otetaan ainakin kaksi lisää. Toimialalla seurataan automatisoinneilla säästettyä työaikaa ja se on vuonna 2022 myös yksi talousarvion yhteydessä raportoitavista mittareista. Vuoden 2021 aikana säästetään laskennallisesti ainakin 30 työpäivää automatisointien avulla.

Hitas-tietojärjestelmän uudistaminen on käynnissä. Palvelumuotoiluvaihe on päättynyt ja hankkeen tekninen toteutus siirtyy vuodelle 2022. Mopsin jatkokehittäminen edellyttää kaupungin palautejärjestelmän uudistamista, joka on nyt käynnistynyt ja palautejärjestelmän ensimmäinen vaihe tulee tuotantoon maaliskuussa 2022. Samaan aikaan kehitetään Mopsi-järjestelmää ja vikailmoitusten automatisointia. Haitaton 2.0 järjestelmän rakentamista katutöiden sähköisen asiointin mahdollistamiseksi edistetään aktiivisesti. Hankkeen aikataulu on muodostunut haasteeksi.

Pysäköinnintarkastajien työturvallisuutta parantava haalarikamera otetaan käyttöön loppuvuodesta 2021. Pysäköinninvalvonta hankkii uuden toimintajärjestelmän PASI-toimintajärjestelmän tilalle. Hankinta on käynnistetty syksyllä palvelumuotoilun avulla.

Smart City –kehitystyötä on jatkettu muun muassa toteuttamalla Jätkäsaaren älyliikennepilotteja, portaiden etähallintalaitteiden asennuksia sekä asentamalla kaikkiin uusiin valaisimiin valaisinkohtainen ohjaus.

Kaupungin tontinluovutusprosessin kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi otetaan käyttöön sähköinen kiinteistönvaihdanta. Kiinteistövaihdantapalveluun liittyvä järjestelmäkilpailutus on saatettu päätökseen. Kehitystyö jatkuu valitun toimittajan kanssa.

3D-kiinteistönmuodostukseen liittyen on osallistuttu useiden kaavoitus- ja rakennushankkeiden ja niiden toteutusprosessien suunnitteluun. Koko kaupungin kattavassa ilmakeinon- ja laserkeilaushankinnassa palvelun tuottaja on suorittanut kuvauslennot kesäkuussa ja toimittanut ilmakeinon- ja laserkeilausaineiston.

VM-digirahoitushaussa Helsinki päähakijana "Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi". Hanke liittyy MRL-uudistukseen valmistautumiseen ja kaupunkimallin aineistontuotantoon.

Kaavatielikantatuotannon osalta etenee suunnitellusti. Asemakaavaprojektien tiedonhallinnan työkalu kaavapino otetaan pilottikäyttöön ja tuotantokäyttöön vuonna 2022.

Vastuullinen taloudenpito

Ulkoisten maanvuokratulojen arvioidaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti. Maanmyyntitulotaso arvioidaan saavutettavan, vaikka toteutumiseen liittyy epävarmuustekijöitä.

Asuntotonttien maanvuokrauksen yleiset periaatteet on saatettu päätöksentekoon ja niitä koskeva soveltamisohje on valmisteilla. Soveltamisohje saatetaan päätöksentekoon sen jälkeen, kun yleiset periaatteet on päätetty. Yritystonttien yleisten maanvuokrausperiaatteiden valmistelu alkaa prosessin kehittämistä koskevan Lean-projektin jälkeen ja ne valmistellaan loppuun vuoden 2022 aikana.

Kaupungin rakennetun omaisuuden kehittämis- ja realisointiprosessi määritelty, ja se ja otetaan käyttöön loppuvuoden aikana.

Kiinteistöomaisuuden hallinnoinnin tehostamiseksi on aloitettu valmistelu kaupungin ulkokunnissa omistamien kiinteistöjen arvotustyöstä. Esityksen saattaminen päätöksentekoon siirtyy vuodelle 2022 resurssisyistä johtuen.

Siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueiden maanvuokraustoiminnan ja hinnoittelun periaatteiden valmistelu on aloitettu. Esityksen saattaminen päätöksentekoon siirtyy vuodelle 2022.

Toimialalta osallistutaan kaupungin edustajana Väyläviraston ja keskeisten suurten kaupunkien yhteiseen, toteutuneisiin kustannuksiin perustuvan Infrahankkeiden kustannushallintajärjestelmän kehittämiseen. Helsinki otti järjestelmän käyttöön 1.10.2021.

Katujen omaisuudenhallintasuunnitelman laadinta on aloitettu ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2021 aikana. Viheralueiden omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen aloitetaan syyskuudella 2021. Katualueiden korjausvelkalaskennan luotettavuuden parantamista on tehty läpikäymällä aiemmin laaditut laskelmat. Katuvihreän korjausvelkalaskennan käynnistäminen siirretään vuoteen 2022. Poikkeuksellisen kuivan ja kuumien kesien takia kasvillisuuden arviointi on tarkoituksenmukaista toteuttaa vasta seuraavalla kasvukaudella. Yleisten alueiden rekisterin uusiminen aloitettu selvitystyöllä ja hankintavaihtoehtojen kartoituksella. Liikenteenohjauslaitteiden alustan ensimmäinen vaihe on valmis ja käyttöönottoa jatketaan – jatkokehityksestä laaditaan projektisuunnitelma.

Maamassojen kierrätyksellä tavoitellaan kustannussäästöjä toteuttamalla Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet infrarakentamisessa -toimenpideohjelmalla. Ohjelman toteutus on käynnissä suunnitellun mukaisesti.

Siiltojen kunnossapidon toimintalinjojen päivitys on valmistunut.

Kehitystyö leikkipaikkapalveluihin liittyvien säännöllisten turvatarkastusten hyödyntämiseksi myös kuntotilan määrittelyssä on käynnistetty.

Taimiprosessin tunnistus ja määrittely osana Kaupunkitila-ydinprosessia on edennyt suunnitellusti. Kasvillisuuden omaisuus- ja seurantatietojen tiedonhallintakäytäntöjen määrittely on aloitettu, mutta on myöhässä suunnitellusta aikataulusta. Uuden taimihankinnan dynaaminen hankinta on toteutettu ja uudet sopimukset ovat käytössä.

Kaarelan ja Suutarilan alueurakoiden hankinta- ja sopimusasiakirjojen uudistaminen on käynnistetty. Ensimmäisessä vaiheessa tarkasteltiin urakkamalleja ja toteutusmuotoja. Urakkamalliksi valittiin perinteiden kokonaishinnalla kilpailutettava toteutusmuoto. Hankinta- ja sopimusasiakirjojen uudistamistyön yhteydessä selkeytetään sopimusohjausta ja katutöiden haittojen vähentämistä sopimusteknisin keinoin.

Kaupunginhallituksen hyväksymän Teknisen alan palvelustrategian tavoitteisiin pääsemiseksi on käynnistetty työryhmät, joissa ensimmäisen vaiheen tavoite on suunnitella kilpailutettavien alueiden kasvattaminen 1.10.2022. Suunnitelman ensimmäinen on valmistumassa aikataulun mukaisesti lokakuun 2021 loppuun mennessä. Hankintavertailun laatiminen on käynnistynyt, työ tilattu konsultilta ja se etenee suunnitellusti. Kustannustietoina käytetään FORE –kustannustietojärjestelmää

Kokonaisvastuuhoidon laajennus Vallilan ja Kallion alueilla ei tänä vuonna toteudu. Kantakaupungin tonttienomistajien kadunhoitovelvollisuuksien hoidon toimintamallin selvittäminen on valmistumassa. Vertailututkimus on tehty Katajanokan osittaisvastuuhoidosta (lumen kuljetus, katujen kevätpesu). Tätä selvitystä täydennetään jatkotutkimuksella huoltoyhtiöiden sekä asukkaiden näkemyksistä. Tutkimuksesta saatuja tietoja käytetään ratkaistaessa kantakaupungin alueen tonttienomistajien kadunhoitovelvollisuuksien hoidon toimintamallia ennen Helsingin kaupungin huolehtimisvelvollisuuksien laajentamista kantakaupungissa. (Lumettoman talven 2020 aikana tavoitetta ei pystytty edistämään.)

Toimialta osallistutaan projektiin, jossa tarkistetaan ja parannetaan kiinteistöverotuksen pohjana käytettäviä rakennus- ja kiinteistötietoja.

Tuottavuuden kasvua edistetään seuraamalla pysäköinninvalvontatapahtumatavoitteiden toteutumista ja lyhentämällä oikaisuvaatimusten käsittelyaikaa.

Ulkoisen rahoituksen prosessien kuvaus ja ohjeiden päivittäminen ovat loppusuoralla ja se on viimeistelyssä kytketty vahvemmin toimialan muihin yhteisiin toimintamalleihin, kuten projektien johtamisen malliin ja uuteen innovatiivisten kokeilujen malliin. Uuden toimintamallin jalkauttaminen käynnistyy loppuvuodesta.

Uuden Helsingin kaupungin hankintastrategian toimenpiteiden toteuttaminen on toimialalla käynnissä. Toimialan vastuullisuusnäkökohtien huomiointi hankintaprosessissa on edennyt suunnitellusti. Hankintojen mittarointi siirtyy vuodelle 2022. Kilpailutusten läpinäkyvyyden varmistaminen kilpailutuskalenterin muodossa etenee kaupungin hankintastrategian mukana ja sisäisen kalenterin on tarkoitus olla käytössä loppuvuoden 2021 aikana.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Toimialalta osallistutaan maankäyttö- ja rakennuslain sekä lunastuslain uudistuksen valmisteluun.

Ympäristöministeriö (YM) koordinoi nelivuotista (2020–2023) Ryhti-hanketta. Ryhti-hanke liittyy Maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen ja osana sitä YM toteuttaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ). RYTJ-määrittelytyöhön tullaan osallistumaan ja hanketta seurataan tiiviisti eri yhteistyöfoorumeitten kautta.

GeoForum Finland –yhdistyksen toimintaan on osallistuttu aktiivisesti kansallisen paikkatietostrategian 2021–2025 määrittelytyöhön osallistumalla. Kansallisen paikkatietostrategian päivitys tuotetaan seuraavan hallitusohjelman valmistelutarpeisiin.

Helsingin kaupungin ja Kuntaliiton asiakkuusmalli on lisännyt yhteistyötä Kuntaliiton kanssa.

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Pandemian poikkeusolojen vuoksi toimialan henkilöstö on työskennellyt laajasti etätyössä työtehtävät huomioon ottaen. Suunnitelmaa paluusta monipaikkaiseen, myös lähityöhön, on suunniteltu henkilöstöä osallistaen. Linjaukset poikkeusajan KYMP-talon käytöstä hyväksytään johtoryhmässä lokakuun aikana.

Tehostettu henkilöstösuunnittelu osana toiminnan suunnittelua ja tulosbudjetin valmistelua etenee aikataulun mukaisesti. Henkilöstön osaamisen kehittämisen toimenpiteitä on pystytty edistämään digitaalisia kanavia hyödyntäen. Johtamisen tavoitteita ja johtamisen kulmakiviä on edistetty virtuaalisten esihenkilöfoorumien kautta.

Työyhteisöjen hyvinvointia seurataan syksyn Fiilarikyselyllä tarkasti ja kehittämistoimet sovitaan tuloksia hyödyntäen. Henkilöstön osallistaminen edennyt entistä vahvemmin etenkin uuden strategian tietopohjan ja vuoden 2022 tavoitteiden valmistelussa. Strategian toimeenpanemiseksi työyhteisöjen onnistumiskeskustelut alkavat jo syksyllä strategian painopistealueiden ja keskeisten tavoitteiden hahmottamiseksi jokaisessa tiimissä. Samalla kootaan uudistumista ja osaamisen kehittämistä koskevat toimenpiteet työyhteisöittäin.

Toimialan johtamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyvät tavoitteet edistyvät aikataulussaan. Johtamisen tavoitteita ja johtamisen kulmakiviä on edistetty virtuaalisten esihenkilöfoorumien kautta. Palvelussuhteen alkamisen prosessia on kehitetty panostamalla etenkin perehdytysprosessiin, lisäksi on otettu käyttöön myös perehdytystä tukeva järjestelmä. Syksyn aikana on aloitettu Uusi työntekijä taloon, sujuva onboarding-projekti, jossa palvelussuhteen alkamisen prosessia kehitetään sekä digitaalisin että palvelumuotoilun keinoin. Kyseessä on Hallinto- ja tukipalveluiden yhteinen kehittämisprojekti, johon osallistuvat eri palvelut, jotka omalla toiminnallaan osallistuvat palvelussuhteen aloittamiseen.

Esihenkilöiden syventävät perehdytykset henkilöstöjohtamisen tueksi on käynnistetty virtuaalisesti ja näissä ollut runsas osanotto. Hr-partnerimallin käyttöönotto on vakiintunut ja esihenkilötyön tukea on ylläpidetty pääosin hyvin poikkeusolosuhteista huolimatta. Loppuvuodesta tarjotaan valmennuksia monipaikkaisen työn ja henkilöstön hyvinvoinnin tueksi.

Toimialalla toteutetaan vuonna 2020 koottua tiedonhallinnan kehittämisen toimenpideohjelmaa. Ohjelman toteuttamisella mahdollistetaan se, että kaupungin datastrategian tavoitteet täytetään toimialalla ja perusta saadaan kuntoon siten, että tiedolla johtaminen mahdollistuu ja helpottuu. Toimialan ylimmän ja keskijohdon foorumeissa on aktiivisesti tuotu esiin tiedolla johtamisen mahdollisuuksia ja vahvistettu toimialajohdon tietojohdamisen osaamista. Yhteistyössä kansliankanslian kanssa luodaan ohjeistus tiedolla johtamiseen ja se tullaan julkaisemaan vuoden loppuun mennessä. Kaupunginkanslian kanssa on suunniteltu ylemmälle ja keskijohdolle suunnattu tietojohdamisen peruskoulutus, joka toteutetaan syys- ja lokakuun aikana.

Toimialan asiantuntijatiimien itseohjautuvaa toimintaa ja ketterää kehittämistä tukemaan kehitetään tiimien toimintamallit ja hyvät käytännöt. Tiimikäsikirjan ensimmäinen versio on tarkoitus julkaista loppuvuodesta. Myös toimialan henkilöstön osaamista viranomaistoiminnan lainsäädännöstä on kehitetty koostamalla uudet koulutusmateriaalit julkisuuslaki-, tietopyyntö- ja tietosuojasääntelystä.

Hyte-tavoitteet

Ikäihmisten liikuntaohjelmaan liittyvien niin sanottujen Hyte-penkkiä määrän muutosta seurataan kaksi kertaa vuodessa. Leikkipuistoja, jotka ovat helsinkiläisten lapsiperheiden peruspalvelua, on enemmän kuin tavoitteen mukainen määrä suunnittelussa.

Vuoden 2021 alusta lukien laajennettiin tehostetun talvihoidon reitistöä pyöräilyn pääverkolla suunnitellun mukaisesti 10 km, ja tehostettuun talvihoitoon kuuluvan reitistön pituus on 64 km. Samalla pyritään hoitamaan tehostetusti myös jalkakäytävät, mikäli rakenteellista erottelua ei ole.

Esteettömyys on huomioitu kaikkien asemakaavojen osalta ja käsitelty erikseen asemakaavaselostuksessa. Esteettömyyden erikoistasoa olevat alueet on tunnistettu erikseen. Laadukkaat kävely-ympäristöt on huomioitu muun muassa Hietalahden asemakaavaehdotuksessa.

Kaupungin esteettömyyslinjaukset on päivitetty ja ne viedään poliittiseen päätöksentekoon loppuvuoden 2021 aikana. Esteettömyystyön nykytilan arviointi ja jatkokehityssuositusten tunnistaminen käynnistetään loka-marraskuussa 2021. Esteettömyyskoulutusta järjestetään syksyn aikana kaikille toimialoille. Lisäksi kehitetään systemaattinen tiedonkeruutapa yleisillä alueilla toteutuneen esteettömyystiedon elinkaaren hallintaan ja raportointiin.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Turvataan vakaa talous ja kestävä kasvu tonttikaavoituksen ja alue- ja asuntorakentamisen kautta sekä pitkän aikavälin kasvu ja elinkeinoelämän toimintaedellytykset huolehtimalla siitä, että kaavoituksen tavoitteet toteutuvat kaikilta osin. Asemakaavoitus etenee tavoitteiden mukaisesti. Makasiinirannan laatu- ja suunnittelukilpailun kilpailuehdotusten jättöaika on 12/21 ja jatkuu

päässeet valitaan 2/22. Tulos julkistetaan 9/22. Muut keskustan toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Kaupunki jatkaa aktiivista tontinluovutustoimintaa. Asuntotontteja pyritään luovuttamaan talousarvion sitovan tavoitteen mukaisesti (400 000 k-m²), vaikka tavoitteen saavuttamien on, koronasta johtumattomista syistä, epätodennäköistä.

Kasarmitorin kesäterassi toteutettiin suunnitelmien mukaisesti ja samoin siihen liittyvät kesäkatukokeilut. Kasarmitorin jättiterassin ja kesäkatujen oppien reflektointitilaisuus järjestettiin 6.10.2021. Projektityö sujuvampien tapahtuma- ja terassilupaprosessien alustan luomiseksi on käynnissä.

Toteutetaan kaupunkilaisten kaupunkikehittämisen osallisuutta ja vuorovaikutusta verkossa. Uutta Helsinkiä- alueellisten verkkotilaisuuksien sarja on vakiintunut osaksi toimialan vuorovaikutuskäytäntöjä.

Helsinki yritysten kokeilualustana –innovaatiotoimintamallia kehitetään. Mukaan otettu myös ulkopuolisen rahoituksen projektien tukipalvelu Kymp Contact Point. Kokeilukilpailun kokeilut pidetään maastossa lokakuussa, kiertotalousklusteri on aloittanut toimintansa.

Ulkopuolisen rahoituksen projekteihin kehitteillä tukipalvelua, sen yhteydessä myös rahoitusinstrumentteihin liittyvää työtä. Yhteistyötapaamisia järjestetty tarvittaessa kummankin osapuolen aloitteesta, viimeisin liittyi kokonaisarkkitehtuuriin ja erityisesti dataan.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla olevan sitovan tavoitteen Asuntotuotantoedellytysten turvaaminen ei ennusteta toteutuvan, koska toisen mittarin tavoitteita ei saavuteta.

Tavoite: **Asuntotuotantoedellytysten turvaaminen**

Mittarit:

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m²). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Tarkistettuja asemakaavoja on valmistunut 4.10.2021 mennessä yhteensä 519 877 k-m², josta täydennysrakentamisen osuus on 200 692 k-m².
- Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m². Tavoitteen ei ennusteta toteutuvan. Uusi ennuste on 350 000 k-m². Luovutetun asuinrakennusoikeuden määrä oli 30.9 mennessä 206 000 k-m², mikä vastaa noin 2 900 asuntoa. Luovutuksista lähes 85 % ovat olleet vuokrauksia.

Tavoite: **Asiakaskokemuksen parantaminen**

Mittarit:

Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

- Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1–5). Syksyllä 2021 tullaan järjestämään asiakaskysely kesän töistä. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tulvat ja myrskyt ovat merkittäviä riskitekijöitä. Koronan myötä virkistysalueiden käytön kasvu edellyttää vanhojen ja suosittujen ulkoilma-alueiden rakenteiden kunnostusta.

Kulosaaren sillan perustuksissa on todettu vaurioita, jotka johtuvat sillan välittömässä läheisyydessä tehdyistä rakennustöistä. Vaurioiden vakavuutta selvitetään, mutta todennäköisesti liikennettä sillalla joudutaan rajoittamaan lisävaurioiden välttämiseksi.

Vuoden 2021 alusta alkaen kaupunkitasoisesti järjestetyissä tietohallinnon peruspalveluissa ovat siirtymävaiheen haasteet jatkuneet, ja palvelut eivät ole vastanneet toimialan tarpeita ja sovittua laatua. Toimialan ja kaupunginkanslian välisellä yhteistyöllä on pyritty korjaamaan tilanne kuntoon.

Uuden HR-järjestelmän Sarastia365 käyttöönotto tulee vaikuttamaan paitsi toimialan hr-palveluiden toimintaan, myös koko toimialan henkilöstöön ja esimiesten ajankäyttöön. Käyttöönoton viivästyessä suunnitellaan toimialan prosessit välivaiheeseen ennen kokonaisjärjestelmämuudistusta siten, ettei käyttöönotto kuormittaisi toimialan esihenkilöitä liiallisesti.

Merkittävien palvelutuotantoon liittyvä riski on henkilöstövaihtuvuus ja työmäärän kuormitus avaintehtävissä sekä henkilöstön työssä jaksaminen koronatilanteessa. Tämä edellyttää ennakoivaa henkilöstösuunnittelua ja rekrytointiprosessin sujuvuutta sekä tehtävien priorisointia, hyvää henkilöstöjohtamista ja työyhteisöjen yhteisöllisyyden ylläpitämistä poikkeusoloissa.

31002 Rakennukset

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Uudisrakentamisessa, peruskorjauksissa ja energiatehokkuuskumppanuuden pilotoinneissa edetään suunnitelmien mukaisesti. Energiatehokkuuskumppanuusmallilla toteutettavat pilottihankkeet ovat toteutusvaiheessa. Aurinkopaneelihankinnat ovat käynnissä kuudessa kohteessa. Päästövähennystavoitteiden kannalta keskeisiä energiatehokkuusinwestointeja olemassa oleviin rakennuksiin ei pystytä käynnistämään tarvittavissa määrin nykyisellä rahoituksella. Nopeiden kokeilujen pilotit valmistuivat hyvin tuloksin ja tulosten skaalaamismahdollisuuksia kartoitetaan. Sähkön kysyntäjousto ei ole pystytty vuoden aikana edistämään ilmanvaihdon käytön koronalinjauksista johtuen. Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävä Energiaviisas kaupunkikonserni –hanke sai hakemansa rahoituksen ympäristöministeriöstä ja käynnistyi elokuussa.

Siltämäki-Suutarila -alueella on toteutettu osallistava palveluverkkotarkastelu kevään 2021 aikana. Kevään aikana on arvioitu OSBU-hanke-ehdotuksia ja osallistuttu OSBUn yhteiskehitykseen.

Tavoitteena on, että kaikki infra-työmaat ovat vähäpäästöisiä. Vähäpäästöisyyden kriteerit on viety osaksi urakoiden tarjouspyyntöasiakirjoja. Asetetut työmaiden päästövaatimukset täyttävät Green Dealin 1.7. voimaan tulevat tavoitteet. Kulosaaren pyöräilykatu on valmistunut keväällä 2021. Saatujen kokemusten pohjalta laaditaan ohje päästöttömään työmaahan. Markkinavuoropuhelu infra-urakoitsijoiden kanssa järjestetään syksyllä 2021 ja laadittujen laatukriteerien mukainen kilpailuttamispilotti käynnistetään loppuvuodesta 2021. Pilotiksi on valittu Oravapuiston pyörätiehanke, jonka suunnitelmat valmistuvat marraskuussa.

Uudistuvat palvelut

Asuntoyksikkö on aktiivisesti osallistunut toimialan asiakaskokemuksen tavoitteiden ja mittareiden työstöprojektiin sekä Hel.fi asumisen: nykytilan teemat -työpajaan. Palvelussuhdeasuntojen vuokraamisprosessin leanaus on siirtynyt analyysivaiheesta toteutusvaiheeseen. Huomiota kiinnitetään avainhallintaan ja markkinointiin. Huoneistojen muuttotarkastuksilla on olennainen osa prosessin nopeuttamisessa ja parantamisessa. Asuntoisännöitsijöiden resurssityökalu on teon alla. Asuntoyksikkö on ottamassa käyttöön Tampuuri-ohjelma, jolloin yhteistoiminta Auroranlinnan, Hekan, asuntoyksikön ja asuntohaun välillä paranee. Tampuurin käyttöönottoprojekti etenee, vaikka siinä on ollut merkittäviä haasteita ja resurssipula. Projektin vaatima työmäärä on alkuperäistä arviota suurempi. Käyttöönotto siirtyy helmikuulle 2022.

Yhteistyön selkeyttämiseksi kaupunkiympäristön toimialan ja asiakastoimialojen välisten yhteistyöasiakirjojen valmistelu jatkuu.

Palvelutila-ydinprosessityössä on määritelty tiloista ja rakennuksista luopumisen ja tilaomaisuuden suunnittelun pääprosessit. Tilojen ylläpidon ja käytön aikaisten palveluiden pääprosessien määrittely on viimeistelyvaiheessa.

Digitaalisen palveluverkkosuunnittelun (DigiPave 2) yhteiskehityshankkeessa Kuopion ja Turun kanssa on edelleen edetty erityisesti "Ihmislähtöisen palveluverkkosuunnittelun" toimintamallin ja tietomallin kuvaamisessa. DigiPave-hankkeesta on valmistunut raporttiluonnokset toimintamallista ja viitearkkitehtuurista. Yhteiskehitys päättyi 05/2022. Helsingin DigiPaven toteutuksen suunnittelu käynnistyy loppuvuonna.

TilaYdin-projekti etenee aikataulussa. Kiinteistöhallintajärjestelmän hankintavaihe käynnistyy loppuvuonna. TilaYdin-projekti on laajentunut projektin edetessä projektinhallintajärjestelmällä. Projektinhallintajärjestelmän vaatimusmäärittely valmistuu marraskuun aikana. Projektinhallintajärjestelmän hankinta käynnistyy ensi vuoden puolella.

Kiinteistöpoliittisen ohjelman sisäilmaohjelman toimeenpanoa on jatkettu toteutusohjelman mukaisesti.

Uusien toteutusmuotojen (muun muassa allianssi, suunnittele ja toteuta) käyttöä jatketaan. Kaisantunnelin toteutus STk-hankeena (kehitysvaiheen sisältävä suunnittele ja toteuta -hanke) on käynnissä. Kalasatamasta Pasilaan allianssihankkeen kehitysvaihe etenee aikataulussa. Ensimmäisten liittyvien hankkeiden toteutus Nihdissä ja Pasilassa on alkanut elokuussa 2021. Tavoitehinnasta ja toteutusvaiheeseen siirtymisestä on tarkoitus päättää marraskuussa 2021. Kruunusillat-allianssiin kuuluvien liittyvien hankkeiden rakentaminen Kruunuvuorenrannassa ja Hakaniemessä on alkanut toukokuussa. Hankkeen tavoitehinnasta on päätetty kaupunginvaltuustossa elokuussa. Perushankkeen rakentaminen alkaa lokakuussa 2021. Siltaurakan urakkasopimus on allekirjoitettu. Rakentaminen käynnistyy lokakuussa 2021.

Työmaiden asianmukaisuuden arviointi on luotu ja otetaan käyttöön kaikissa rakentamiskohteissa toukokuusta 2021 alkaen. Kaupunkilähtöinen työmaa -oppaan käytön kriteerit on viety tarjouspyyntöasiakirjoihin.

Pasilan Postipuiston rakentamislogistiikkakartan siirtäminen sähköiseen muotoon on valmistunut ja kartta on koekäytössä.

Vastuullinen taloudenpito

Sisäisen vuokran mallin aikataulu on täsmentynyt ja malliin tehtävät muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ylläpitovuokriin tehtävät muutokset toteutetaan vuoden 2022 alusta. Keväällä 2021 on tiedotettu toimialojen johtoa uudistuksesta. Vuokramalliuudistuksen osana korjataan toimintatapa kirjanpitolain mukaiseksi, jolloin aiemmin investoinneista rahoitetut perus- ja vuosikorjaushankkeet siirretään osaksi käyttötalouden korjauksen- ja kunnossapidon budjettia.

Kiinteistöjen omistajapolitiittiset linjauksiin liittyviä tilahankkeiden toteutusmuotojen valintakriteereitä sekä sen mukaisesti tilahankkeiden ohjauksessa tarvittavia järjestelmävaatimuksia täsmennetään vuoden 2021 aikana hyväksyttävässä tilahankkeiden käsittelyohjeessa.

Rakennusten PTS:n (pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmia) kehittämistä on jatkettu. PTS-moduuli on käytössä BEM-huoltokirjassa lokakuun aikana. Tämän jälkeen siirrytään luomaan kiinteistökohtaisia PTS-suunnitelmia.

Korjausvelan haltuunotto-ohjelman laatiminen on aloitettu ja alustavan määrittely on valmistunut. Ohjelma sisältää sekä investointisuunnitelman että luopumissuunnitelman. Varsinainen haltuunotto-ohjelma valmistuu v. 2022 loppuun mennessä.

Vuodenvaihteessa linjatut vuokranlaskentaperusteet koskien kaupungin omistamia vapaarahoitteisia asuntoja sekä sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmille välivuokrattuja asuntoja, on otettu käyttöön. Vaikutukset alkavat näkyä sitä mukaa kun vanhat sopimukset lakkaavat ja uusia astuu voimaan. Tämä vaikuttaa vuokra-asuntojen sisäänvuokrauksen ja ulosvuokrauksen väliseen negatiiviseen eroon ja täten vähentää subventiota. Luopumisprosessi suunnitellaan uudelleen yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa, jotta eri osapuolet sitoutuvat prosessin mukaiseen toimintaan ja vastuut selkeytyvät.

Asuntoyksikkö on yhdessä kanslian henkilöstöosaston ja asuntopalveluiden kanssa alkanut aktiivisesti työstää palvelussuhdeasuntojen prosessia, jotta kieltäytymisprosenttia ja tyhjääoloa saataisiin pienennettyä. Yhteistyötä sidosryhmien kanssa pyritään myös parantamaan, jotta toiminta olisi mahdollisimman kustannustehokasta. Sisäisiä prosesseja tarkastellaan ja kehitetään myös jatkuvasti.

Tilojen arvottamista jatketaan ja mukaan otetaan myös osakehuoneistot. Arvottamisen pohjalta laaditaan luopumishjelma vuosille 2021–2023. Tilojen ja rakennusten myynnin lisäksi taloutta parannetaan pitkäjänteisesti vuokrauskelvottomien tilojen purkamissuunnitelman avulla. Myös ulkoa vuokratut kohteet käydään läpi varmistaen ko. tilojen tarpeellisuus kaupungin toiminnassa. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevien tyhjen tilojen ja rakennusten osalta etsitään uusia tapoja niistä luopumiseksi. Salkuttamiskriteerien määrittäminen aloitetaan vuoden 2021 toisella vuosipuoliskolla ja samalla ryhdytään määrittämään periaatteet tiloista luopumisen tavalle. Varsinainen sisäinen arvottaminen/salkuttaminen tehdään vuosina 2022–2023.

Tila-, salkku- ja asiakaskohtaista talouden seuranta ja ohjausta tarkennetaan, jotta seuranta- ja ohjausmallit voivat tukea uutta tilat-palvelut organisaatiota. Loppuvuonna 2021 otetaan käyttöön sekä asiakas- ja salkkukohtaiset toimintatalouden raportointimenetelmät. Talonrakennushankkeiden rakentamishjelman seurannan uudet raportointimenetelmät on otettu käyttöön.

Investointihankkeiden elinkaarenhallintaa kehitetään. Urakkasopimuksien 10-vuotisvastuuvaihtojen seurantarjestelmän kehittäminen jää toteutumatta 2021 aikana. Ohjeistus kierrätyskasvualustojen käyttöön viherrakentamisessa on luotu kaupunkitila- ja maisemasuunnittelun kanssa yhteistyössä. Prosessia ja ohjeistus rakennuskohteiden vastaanottoon, takuuajan hoitoon ja kunnossapitoon luovuttamisesta on valmisteltu pitkälle. Työ viimeistellään ja otetaan käyttöön 2021 aikana. Infraurakoiden seuranta on kehitetty ja Staran työkanan seurantaan on luotu toimintatapa. Kruunusillat –allianssin toteutussuunnitelma laaditaan kustannustehokkaaseen toimintaan perustuen: Kruunusillat-allianssin avaintulosaluemittarit (ATA) on hyväksytyt.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Covenant of Mayors –sitoumuksen päivitetty toimenpideohjelma SECAP (sustainable energy and climate action plan) valmistui keväällä ja hyväksyttiin kesällä kaupunginhallituksessa. Helsingin tavoitteet ja toimenpideohjelma on nyt päivitetty vuoden 2030 mukaisiksi ja uuteen, myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteet huomioivaan laajuuteen.

Helsinki on toiminut edelleen aktiivisesti kuntien sisäilmaverkostossa.

Hyte-tavoitteet

Selvitetään alueilla Malminkartano - Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä sijaitsevien koulupihojen kehittämismahdollisuuksia liikuntaohjelman näkökulmasta.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Tilahankkeissa on edistetty muuntojoustavuutta sen mukaan, miten viranomaisten ja asemakaavan määrittämät käyttötarkoitukset ovat mahdollistaneet.

Ikäihmisten liikkumista edistetään tilahankkeissa käyttäjätoimialojen linjausten mukaisesti.

Energiatohokkuuskumppanuusmallin kokeiluhankkeet ovat toteutusvaiheessa ja tuloksia päästään arvioimaan vuonna 2022. Nopeat kokeilut ovat valmistuneet hyvin tuloksin ja skaalaamismahdollisuuksia kartoitetaan hankintalain vaatimukset huomioiden. Energiaviisas kaupunkikonserni -hanke käynnistyi elokuussa ja siinä energiatohokkuusratkaisuja haetaan yhdessä yritysten kanssa.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla olevat mittarit sitovien tavoitteiden osalta ennustetaan toteutuvan.

Tavoite: **Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen**

Mittarit:

- Kaupungin omissa toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohdeet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputeknikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat uudisrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku on vähintään 30 % pienempi kuin kansallinen määräystaso edellyttää (toimitilat ja palvelurakennukset). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat korjausrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku pienenee peruskorjauksen myötä vähintään 20 %-yksikköä enemmän kuin kansallinen määräystaso edellyttää (ympäristöministeriön asetus 4/13 7§ E-lukuvaatimus rakennusluokittain). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Tavoite: **Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö**

Mittari:

- Tyhjiä tilojen osuus enintään 4 %. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan, ennuste 3,44 %.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Rakentamisen kustannukset ovat nousseet talouden elpymässä ja nostaneet erityisesti materiaalikustannuksia ja tulevat aiheuttamaan haasteita muun muassa käynnissä oleviin projektinjohtourakoihin.

Pohjois-Haagan ala-asteen pääurakoitsijan konkurssi vuodenvaihteessa 2020/21. Tilat-palvelun hankeyksikkö aloitti uuden pääurakoitsijan hankinnan ja tarvittavien päätösesitysten valmistelun mahdollisimman nopealla aikataululla. Konkurssista seuraa arviolta noin 2 milj. euron lisäkustannus ja valmistumisajankohdan siirtyminen noin vuodella. Uuden aikataulun mukaan työt valmistuvat vuodenvaihteessa 2022/23.

31003 Asuntotuotanto

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Asuntotuotantopalvelu tuottaa AM-ohjelman mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja kaikkialle Helsinkiin, vuodelle 2021 tavoite on 1 500 uudisasuntoa (608 uudisasunnon aloitukset rekisteröity).

Asunnoista on noin 50 % ARA-vuokra-asuntoja ja noin 50 % välimuodon asuntoja (asumisoikeus ja Hitas).

Vuonna 2021 käynnistetään noin 950 asunnon peruskorjaus (pääasiassa Hekan tilaamia). 406 peruskorjausasunnon aloitukset saavutettu. Asuntotuotannolle asetetun sitovan tavoitteen ei ennusteta toteutuvan.

Kaupungin oma asuntotuotanto tarjoaa kohtuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle, mikä tekee Helsingistä houkuttelevamman sijaintipaikan yritysten toiminnolle. Asuntotuotantopalvelun toiminta tukee työvoiman saatavuutta ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia sijoittua Helsinkiin. Asuntotuotantopalvelu toteuttaa asuinkiinteistöjen yhteyteen myös kaavassa määrättyjä liiketiloja.

Moderni ilmastovastuu

Rakennusten energiatohokkuutta parannetaan uudisrakentamisessa ja peruskorjauksissa. Kaikki uudet asuntokohteet ovat A-energialuokkaa (10 hanketta kaikki A-energialuokkaa).

Käynnissä on selvityksiä ja kehittämishankkeita vähähiilisyteen sekä uusiutuviin energiamuotoihin liittyen (esimerkiksi maalämpö). Lisäksi rakennutetaan puurakennuskohteita osana "normaalirakentamista". Kehitetään MAKE-mallikerrostalon puurakenteista

konseptia sekä kehitetään Karviaistiellä puurakenteisen korjaus- ja korotushankkeen suunnitteluratkaisua kilpailuvaiheesta eteenpäin (molempiin saatu YM:n avustusta).

Uudistuvat palvelut

Vuoden 2021 aikana tavoitteina uusien järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto. Projektinhallintajärjestelmän testivaihe ja käyttöönotto ovat lokakuussa, uusien nettisivujen arvioitu julkaisu marras-joulukuussa, myyntijärjestelmän kehittäminen vie jonkin verran arvioitua pidemmän ajan (myyntijärjestelmän arvioitu käyttöönotto olisi alkukeväästä 2022).

Vuoden 2021 tavoitteina on kehittää myyntiprosessia sekä asuntopalvelun sisäistä toimintakulttuuria tehokkaammaksi ja mielekkäämmäksi. Sisäisten toimintatapojen kehittäminen muun muassa myyntiä oikea-aikaisesti osallistamalla: Projektipäälliköt ja myynti pitävät aikaisempaa aktiivisempaa yhteyttä ajantasaisesta tilanteesta. Toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä edistetään: maanantai-infot, Asuntotuotannon henkilöstön, yksiköiden ja tiimien Teams-kanavat otettu käyttöön. Prosessien kirkastaminen ja perehdytyksen kehittäminen: Kaikki uudet työntekijät kutsutaan Asuntotuotannon omiin perehdytystilaisuuksiin, joissa käydään läpi toiminnan osa-alueet oman yksilöllisen perehdytyksen lisäksi.

Vastuullinen taloudenpito

Asuntotuotantopalvelu toimii rakentamisen ja suunnittelupalveluiden julkisena kilpailuttajana. Myös rahoitus kilpailutetaan. Taloussuunnitelmakaudella asuntotuotannolla on urakkakilpailuissa käytössä useita eri kilpailutusmuotoja. Asuntotuotannon taloudessa on huomioitava erityisesti hankkeiden korkomenot. Viime vuosina korkotaso on ollut alhainen, mutta korkotason muutokset ovat vaikeasti ennustettavissa. Omistusasuntotuotannon käynnistämässä on huomioitava markkinatilanne. Henkilöstöresursseissa on huomioitava kasvavat tuotantotavoitteet. Vuodelle 2021 asuntotuotannolle on myönnetty 3 uutta vakanssia vastaamaan kasvaviin asuntotuotannon tarpeisiin. Nämä ensimmäiset vakanssit käytetään korjausrakennuttamisen ja uudistuotannon projektipäällikkötehtäviin, tehtävät ovat rekrytointivaiheessa.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Vuodelle 2021 suunnitellut uudishankkeet eivät kaikki käynnisty. Syynä jo keväällä ennakoitu materiaalien ja urakoiden hinnannousu. Kolmannessa uudisasuntokilpailuissa kesäloman jälkeen ei saatu yhtään tarjousta, uusimmassa saatiin tarjoukset, joiden hintataso saattaa olla liian korkea ARA:n hyväksyttäväksi. Hankkeesta riippuen seuraavaksi siirrytään joko neuvottelumenettelyyn tai uudelleen kilpailutukseen.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla oleva mittari sitovan tavoitteen osalta ei ennusteta toteutuvan.

Tavoite: **Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen**

Mittari:

- Asuntotuotanto vähintään 1 500 asuntoa. Tavoitteen ei ennusteta toteutuvan (tilanne 608/1500). Ennusteessa 2/2021 ennakoitua riskiä syksyn urakkakilpailuissa ovat toteutuneet.

Tämän hetken arvio toteutuvista aloituksista vaihtelee 1 075–1 280 asunnon välillä riippuen loppuvuoden kilpailujen onnistumisesta.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vuodesta toiseen korkeana jatkuva henkilöstön vaihtuvuus (lähtövaihtuvuus vuosina 2017–2020 tasolla 11 %–19 %) lisää toiminnan riskejä ja vie huomattavan paljon työaika, joka on pois varsinaisesta työstä. Rekrytoinnit jatkuvat edelleen erittäin haasteellisina, Asuntotuotanto ei ole rakennuttamisessa palkkakilpailukyinen.

Peruskorjauspuolella haastavien suojelukohteiden kohdalla hintataso kohoaa säännönmukaisesti yli sen mitä ARA pitää kohtuullisena ja asian selvittäminen vaatii korkean tason erillisneuvottelun, sovittu pidettäväksi 24.11.2021.

Jo lähitulevaisuudessa rakentamiskelpoisen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon soveltuvan tonttivarannon riittävyys voi muodostua riskiksi uudistuotannon käynnistymiselle, erityisesti nousevia tuotantotavoitteita ajatellen. Vuoden 2021 uudistuotannossa saatujen urakkatarjousten määrä kilpailua kohden on painunut alle yhden. Kesälomien jälkeisissä kolmessa peräkkäisessä uudisasuntourakkakilpailussa ei saatu yhtään tarjousta, vain pysäköintilaitosta koskevaan kilpailuun saatiin urakkatarjoukset. Uusimmassa urakkakilpailussa saatiin 2 tarjousta, joihin sisältyy riski hintatason takia, että ne ylittävät ARA:n hyväksymän hintatason. Ennusteessa 2/2021 arvioitu riski tarvikkeiden ja urakoiden hinnan noususta on toteutunut ja näkyy tällä hetkellä urakkakilpailujen heikkona onnistumisena.

Yhden talonrakennusurakan käynnistyminen viivästyy merkittävästi ja tuo erittäin merkittäviä lisäkustannuksia kaupungille maan alta löytyneiden vanhojen raskaiden siilorakennelmien takia.

Investoinnit

Investointeihin on yhteensä käytettävissä ylitsoikeuksineen 599,0 milj. euroa. Investointeihin ennustetaan käytettävä 611,9 milj. euroa, ylitystä ennustetaan yhteensä 12,9 milj. euroa.

Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801

80150 Kiinteistöjen myynnit

Talousarviossa on kiinteää omaisuutta arvioitu myytävän 100 milj. eurolla vuonna 2021. Kauppoja on 30.9 mennessä tehty 45, ja niiden yhteiskauppahinta on noin 65 milj. euroa. Talousarvion mukainen myyntitavoite ennustetaan toteutuvan. Myyntien vaikutus taseeseen arvioidaan olevan 5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostoihin ja lunastuksiin sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvauksiin on talousarviossa varattu vuodelle 2021 yhteensä 13,5 milj. euroa ja vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 3,876 milj. euroa. Kruunuvuorenrannan maankäyttö- ja kiinteistökaupan esisopimuksen toteuttamiseksi on lisäksi osoitettu 2,1 milj. euron ylitsoikeus. Määrärahaa on siirtämäärärahat ja kohdenneet ylitsoikeudet huomioon ottaen vuodelle 2021 käytettävissä yhteensä noin 19,5 milj. euroa.

Kauppoja on tehty 30.9 mennessä tehty tai niistä on saatu lainvoimainen päätös yhteensä noin 10,4 milj. euron edestä. Täydennysrakentamiskorvausten osalta on saavutettu neuvottelutuloksia noin 4 milj. euron edestä. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan. Maapoliittisten linjausten 2. osan hyväksymisen viivästymisen vuoksi, osa hankkeista ja määrärahoista voivat kuitenkin niiden vaatiman neuvottelu- ja päätösprosessiajan vuoksi siirtyä vuodelle 2022.

8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen on vuodelle 2021 varattu yhteensä 69,3 milj. euroa. Projektialueiden esirakentamisen määrärahan käytön ennuste on 83,1 milj. euroa eli 120 % budjetoidusta määrärahasta. Määrärahan ylitystarpeet johtuvat Kalasatamasta Pasilaan raitiotiehankekehitysvaiheen kustannuksista sekä raitiotiehankekehityksen yhteydessä tehtävästä Nihdin esirakentamisesta, Verkkoosaaren pohjoisosan ruoppauskustannuksista sekä Ilmalan alueen esirakentamisesta. Lisäksi talousarviovaiheessa projektialueiden katuinvestointeihin 8 03 02 sisällytetyt hankkeet Hyväntoivon puiston esirakentamisesta, We Land kohteen pilaantuneen maan kunnostuksesta sekä Hernesaaren massojen käsittelyalueen kustannuksista toteutetaan esirakentamisen puolella.

Käynnissä olevat urakat edellyttävät oikeutta ylittää talousarviokohdan investointimääräraha.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Tonttien ja muiden kuin projektialueiden esirakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2021 varattu 26,0 milj. euroa. Tämän lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 1,1 milj. euroa ja Kruunusillat -hankekokonaisuuden 8,7 milj. euron lisämääräraha eli yhteensä 35,8 milj. euroa. Kruunusillat -hankekokonaisuuden lisämääräraha myönnettiin Hakaniemen esirakentamisen välttämättömien liittyvien hankkeiden toteuttamiseen ennen raitiotieyhteyden rakentamisen käynnistymistä.

Tonttien ja muiden kuin projektialueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään pilaantuneiden maiden puhdistamiseen, johtosiirtoihin, rakennusten purkuun ja muuhun esirakentamiseen. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Hakaniemen huoltopihan, Hakaniemi-Merihaka alueen ja Raide-Jokeriin liittyvien hankkeiden esirakentaminen sekä Itäkeskuksen Jokerikorttelin huoltoyhteyden säilyttämiseen liittyvät esirakennustyöt. Lisäksi vuonna 2021 on käynnistynyt useiden yksittäisten asuntotonttien tai -korttelien vaatimia maaperän kunnostuksia ja johtosiirtoja sekä koulujen ja päiväkotien purkutöitä. Loppukesästä todettiin talonrakennushankkeen käynnistyttyä Muusanpolun korttelissa suuri määrä purkamattomia aiempia jätevedenpuhdistamoraakennusten rakenteita. Lisäksi Tulppakujan varrella sijaitsevan tontin täyttöjen todettiin sisältävän tuhkaa. Kohteiden rakenteiden ja tuhkatäytön poistaminen aiheuttaa aiemmin ennakoimattomia kustannuksia.

Määrärahaa ennustetaan käytettävän 42,1 milj. euroa, joka vastaa 118 %:n käyttöastetta. Käynnissä olevat urakat edellyttävät oikeutta ylittää talousarviokohdan investointimääräraha.

Rakennukset, TA-kohta 802

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2021 on varattu yhteensä 271,39 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 144 miljoonaa euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 127 miljoonaa euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimmät vuokrahankkeet ovat Suuntimopuiston monitoimitalo, Resson peruskoulu ja lukion lisätilat, Maatullin ala-asteen ja päiväkodin korvaava uudisrakennus sekä Luonnontiedelukio.

Ruoantuotantolaitos, Laakson yhteissairaala, Kampin terveys- ja hyvinvointikeskus, Haagan ja Malmin perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta. Myös Suutarila-Siltämäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoisia toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Ylitysoikeutta ei ole myönnetty vuodelle 2021 koska vuodelle 2020 varattu määräraha käytettiin kokonaisuudessaan. Talonrakennusmäärärahaa ennustetaan käytettävän kokonaan.

Investointimäärärahan käyttöennuste perustuu tehtyihin tilauksiin ja hankkeiden toteutusaikataulujen perusteella arvioituun laskutukseen. Hankkeita on käynnissä noin 600 kappaletta.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Uudisrakentamisen pääpaino on uusien alueiden palvelurakennusten ja olemassa olevia rakennuksia korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat uudisrakennushankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Puotilan ala-asteen, Vuosaaren lukion ja Helsingin kielilukion korvaavat uudisrakennukset, Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Oulunkylän ala-asteen laajennus ja C-osan korvaava tila, Pirkkolan korvaava jäähalli ja Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä lasten päiväkodit Kukkaniitty ja Vaapukka.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia merkittäviä uudisrakennushankkeita mm. Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkoti, Kottby grundskolan korvaava uudisrakennus, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin korvaava uudisrakennus sekä Vartiokylän ala-asteen korvaava uudisrakennus.

Uudis- ja lisärakennushankkeille osoitettu investointimääräraha on 144,24 milj. euroa. Uudisrakennushankkeisiin ennustetaan käytettävän 122,96 milj. euroa eli 85 % budjetoidusta määrarahasta.

Talousarviokohdan 8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet alla mainittujen hankkeiden rahoituksesta osa jää käyttämättä:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2021	Arvioitu käyttö 2021	Määräraha jää käyttämättä
8020102	Lpk Honkasuo	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	3,0	0,5	2,5
8020102	Hyvösen lastenkoti	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	4,6	0,1	4,5
8020102	Mäkelänrinteen lukio	Koulun laajennus	6,2	4,0	2,2
8020102	Lpk Kaarelanraitti ja peruskoulun luokat 1-2	Uudisrakennus	7,5	3,5	4,0
8020102	Vuosaaren lukio	Korvaava uudisrakennus	11,7	8,0	3,7
8020102	Lpk Kukkaniitty	Korvaava uudisrakennus	4,0	2,0	2,0
8020102	Oulunkylän ala-aste ja päiväkoti	Laajennus ja C-osan korvaava tila	5,2	1,0	4,2
8020102	Pikku-Finlandia	Väistötilan rakentaminen	9,5	8,0	1,5
		YHTEENSÄ	51,7	27,1	24,6

Hankkeille osoitettu käyttämättä jäävä määräraha on 24,6 milj. euroa. Käyttämättä jäävästä määrarahasta noin 3 milj. euroa käytetään Pakilanpuiston allianssihankkeen ensimmäisen vaiheen rakentamiseen. Hankkeen kuluvan vuoden laskutus on arvioitua suurempi, ensimmäinen vaihe valmistuu 2022 vuoden tammikuussa. 16 milj. euroa tullaan esittämään siirrettäväksi talousarviokohtaan 8 02 02 Rakennukset, korjaushankkeet ja ohjelmoidaan uudelleen kohdentamattomille korjaustöille ja loput noin 5 milj. euroa esitetään siirrettäväksi seuraavalle vuodelle ylitysoikeutena.

Lastenpäiväkoti Honkasuon korvaava uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunniteluun aikataulun mukaisesti. Kokonaisvastuu-urakoitsijan esittämät suunnitelmat eivät saaneet rakennuslupaa ja hankkeen suunnittelu viivästyy.

Hyvösen lastenkoti uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet asemakaavan poikkeamislupavalituksen takia.

Mäkelänrinteen lukion kokonaisurakka valmistuu aikataulussa ja hankkeen varauksista osa jäi käyttämättä. Syynä hyvä yhteistyö projektin eri osapuolten välillä ja hyvä toteutusvaiheen suunnittelu.

Lpk Kaarelanraitti ja peruskoululuokat 1-2 korvaavan uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Vuosaaren lukion korvaavan uudisrakennuksen elinkaarihanke valmistuu alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja ennusteen mukaan osa hankkeen varauksista jää käyttämättä.

Lpk Kukkaniityn korvaavan uudisrakennuksen kokonaisurakka valmistuu alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja ennusteen mukaan osa hankkeen varauksista jää käyttämättä.

Oulunkylän ala-asteen ja päiväkodin laajennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti rakennuslupavalituksen takia.

Pikku-Finlandia väistötilan rakentamishanke etenee alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja hankkeen rahoitusvarauksesta osa siirtyy seuraavalle vuodelle.

8 02 02 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen, erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2021 korjausrakentamiseen investointitaso on 127 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 92 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2021 käytetään yhteensä 219 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat korjaushankkeet ovat Etu-Töölön lukion, Kallion ala-asteen, Kallion lukion, Käpylän peruskoulun Väinölä-rakennuksen, Lauttasaaren ala-asteen, Pohjois-Haagan ala-asteen ja Hakaniemen kauppahallin perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia korjaushankkeita mm. Gymnasiet Lärkanin ja Hoplaxskolanin, Kallion ala-asteen koulun, Käpylän peruskoulun Untamo-rakennuksen, Maunulan ala-asteen, Pihlajiston ala-asteen, Taivallahden peruskoulun, Töölön kisahallin ja Finlandiatalon perusparannukset.

Kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2021 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 20 miljoonaa euroa ja kestävä kehityksen investointeihin 2 miljoonaa euroa sisältäen aurinkosähkön lisäämisen. Kohdentamattomia määrärahoja käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen, jotta tilat voitaisiin pitää käyttökunnossa ja välttäisiin lisävaurioita sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä.

Korjausrakentamishankkeille osoitettu investointimääräraha on 127,14 milj. euroa. Korjausrakentamishankkeisiin ennustetaan käytettävän 141,84 milj. euroa eli 112 % budjetoidusta määrärahasta. Ylityksen kattamiseksi tullaan tekemään esitys tekniselle johtajalle määrärahasiirrosta uudisrakennushankkeista korjaushankkeisiin.

Am. hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti ja hankkeille osoitetut käyttämättä jäävät määrärahat 22,9 milj. euroa on ohjelmoitu uudelleen kohdentamattomille korjaustöille ja hankkeille, joiden hankehinta on korotettu.

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2021	Arvioitu käyttö 2021	Määräraha jää käyttämättä
8020202	Käpylän peruskoulu	Väinölä rakennuksen perusparannus	6,9	2,0	4,9
8020202	Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus ja laajennus	12,7	7,0	5,7
8020202	Etu-Töölön lukio	Perusparannus	12,2	8,5	3,7
8020202	Kallion ala-aste	Perusparannus	5,0	0,2	4,8
8020202	Lauttasaaren ala-aste	Perusparannus	10,8	8,0	2,8
8020202	Tahvonlahden ala-aste	Perusparannus ja laajennus	5,2	4,2	1,0
		YHTEENSÄ	52,8	29,9	22,9

Käpylän peruskoulun Väinölä rakennuksen perusparannushankkeen aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti väistötilan aikatauluviiveen takia. Hankkeille varatusta investointimäärärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 4,9 milj. euroa.

Pohjois-Haagan ala-asteen perusparannus ja laajennushankkeen aikataulu on viivästynyt kokonaisurakoitsijan konkurssin takia. Työmaa on otettu haltuun ja urakka on kilpailutettu uudelleen kevään aikana. Hankkeen uusi urakoitsija on valittu ja rakennustyötä päästiin jatkamaan.

Etu-Töölön lukion kokonaisurakka valmistuu alkuperäisessä aikataulussa. Hankkeen viimeinen maksuerä siirtyy seuraavalle vuodelle ja kuluvan vuoden laskutus jää arvioitua pienemmäksi.

Kallion ala-asteen perusparannushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunniteluun aikataulun mukaisesti. Toteutusvaiheen kustannusarvio ylitti hyväksytyt enimmäishinnan. Hankkeen suunnittelua jatketaan kustannusten karsimiseksi.

Lauttasaaren ala-aste perusparannushankkeen aikataulu on viivästynyt kokonaisurakoitsijan resurssi- ja tuotanto-ongelmien takia. Hankkeelle varatusta investointimäärärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 2,8 milj. euroa.

Tahvonlahden ala-asteen perusparannuksen kokonaisurakka etenee aikataulussa, hankkeen varauksista osa siirtyy seuraavalle vuodelle.

Aleksis Kiven peruskoulun perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 2 milj. eurolla 33,5 milj. euroon sekä Kallion lukion perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 3,9 milj. eurolla 17,13 milj. euroon. Hankkeiden enimmäishinnan määrittelyssä oli varauduttu tavanomaisiin perusparannushankkeissa esiintyviin muutostöihin. Hankkeisiin myönnetty lisä- ja muutostyövaraukset eivät ole riittäneet muodostuneisiin kustannuksiin. Hankkeiden enimmäishinnan korotuksella varmistettu rakennuksien terveellisyys ja turvallisuus perusparannuksen valmistumisen jälkeen. Aleksis Kiven peruskoulun ja Kallion lukion perusparannushankkeiden hankehintojen korotukset, yhteensä 5,9 milj. euroa, rahoitetaan korjaushankkeille osoitetusta käyttämättä jäävästä määrärahasta.

Kohdentamattomille korjaustöille on suoraan talousarvion talonrakennusohjelmassa osoitettu 20,2 milj. euron määräraha. Suoraan kohdentamattomille korjaustöille osoitettu määräraha 20,2 milj. euroa ja uudisrakentamisesta käyttämättä jäävä 16 milj. euroa sekä ym. hankehintojen korotuksien jälkeen käyttämättä jäävä korjausmääräraha 17 milj. euroa (22,9 milj. euroa – 5,9 milj. euroa) osoitetaan kohdentamattomille korjaustöille. Kohdentamattomat korjausmäärärahat käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa ja lisävaurioiden välttämiseksi sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä. Kohdentamattomille korjaustöille on käytössä ennusteen mukaan noin 53 milj. euroa. Kuluvana vuonna kohdentamattomille korjauksille arvioitu määräraha tulee riittämään tiukentuneen priorisoinnin takia.

Kestävän kehityksen ja energiainvestointeihin on varattu 2,5 milj. euroa. Näille hankkeille osoitetuista määrärahoista käytetään n. 1,5 milj. euroa. Kuluvana vuonna jää käyttämättä n. 1 milj. euroa. Käyttämättä jäävää määrärahaa ehdotetaan siirrettäväksi ensi vuodelle ylitysoikeutena.

8 02 03 Kaupungintalokortteli, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Kaupungintalokorttelien kehittämishanke on pääosin saatu valmiiksi vuonna 2020, ainoastaan julkisivuvalaistushanke jatkuu vuonna 2021. Ennustetaan käytettävän noin 0,2 milj. euroa.

Kadut ja liikenneväylät, TA-kohta 803

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2021 yhteensä 156,4 milj. euroa, ja toimialalla on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 1,55 milj. euroa. Lisäksi Kruunusillat raitiotien valmisteleveille töille on annettu oikeus ylittää talousarvion katumääräraha 8,0 milj. euroa. Käytettävissä oleva määräraha on yhteensä 165,95 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 169,5 milj. euroa, joka vastaa 102 %:n käyttöastetta. Käynnissä olevien suurien urakoiden sekä käynnistyvien isojen liikennehankkeiden vuoden 2021 ennusteissa on epävarmuuksia, jotka tarkentuvat loppuvuoden aikana.

8 03 01 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Uudisrakentamiseen, perusparantamiseen sekä muihin investointeihin on talousarviossa varattu 76,6 milj. euroa. Kruunusilltojen liittyviin hankkeisiin on osoitettu lisäksi 6,1 milj. euron ylitysoikeus eli yhteensä 82,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 85,7 milj. euroa, joka vastaa 104 %:n käyttöastetta.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 26,9 milj. euroa ja ylitysoikeutta 6,1 milj. euroa, yhteensä 33,0 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 29,1 milj. euroa, joka vastaa 88 %:n käyttöastetta.

Uudisrakentamisen määräraha käytetään asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita vuonna 2021 ovat Koskelan sairaalan alue, Käskynhaltijantien alue, Fallkullan kiilan alue, Työnjohtajankadun kortteleiden alue, Mosaiikkikuja ja -raitti sekä Kruunusilltojen toteuttamiseen liittyvät katuhankkeet Hakaniemessä. Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit. Talousarviokohdalle ei ole varattu määrärahaa melusteiden toteuttamiseen vuodelle 2021.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.8.2021 Kruunusillat -hankkeen valmistelevien töiden lisämäärärahan 6,1 milj. euroa. Lisäksi vuonna 2021 alkavaksi suunniteltuja urakoita on viivästytetty annetussa määrärahaaamissa pysymiseksi, mm. Hiekkarannantien urakan toteutus on siirretty vuodelle 2022. Käskynhaltijantien alueen urakat ovat viivästyneet maanvuokrasopimuksellisista syistä.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 46,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 53,6 milj. euroa, joka vastaa 115 %:n käyttöastetta. Määrärahatarve on riippuvainen käynnissä olevien urakkakokonaisuuksien kuten Kaisantunneli, Raide-Jokeri ja Kasin katutöiden etenemisestä ja kustannusennusteiden tarkentumisesta. Hämeentien urakan viimeistelyn ja loppuselvityksen vuoden 2021 määrärahatarpeessa on epävarmuuksia.

Vuoden 2021 merkittävimpiä **katujen peruskorjaushankkeita** ovat vuonna 2020 alkaneet ja vuodelle 2021 jatkuvat Suomenlinnan katujen peruskorjaus sekä Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus. Hankkeiden toteutus tarkoituksenmukaisina urakkakokonaisuuksina aiheuttaa katujen peruskorjaukseen osoitetun määrärahan ylityspaineen.

Malminkartano-Kannelmäki kaupunkiudistusalueella käynnistyy Kannelmäen asemaympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa. Malmin kaupunkiudistusalueella Vanhan Helsingintien alueen suunnittelua jatketaan. Mellunkylän kaupunkiudistusalueella Kontulan keskuksen Keinulaudantien korttelin ympäristön viimeistelyt valmistuvat.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Vuonna 2021 toteutetaan Senaatintorin valaistuksen uusiminen ja Itäväylän huonokuntoisia valaisinpylväitä uusitaan. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdetaan LED-valaisimiksi hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä. Helsinki LED -hanketta ei voida jatkaa vuonna 2021 täysimääräisesti määrärahojen niukkuudesta johtuen.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) määrärahalla peruskorjataan Paciuksenkadun silta. Hakaniemensillan uusimisen suunnittelua jatketaan Kruunusillat -hankkeen yhteydessä ja urakan valmistelevat työt on aloitettu. Ylityspaineista johtuen Rajasaarensillan uusimisurakka on siirretty alkavaksi vuonna 2022.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan päällystysohjelman mukaisesti eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille. Myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteitä uusitaan.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla parannetaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotettavuutta HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Määrärahalla on mahdollistettu sähköbussiliikenteen käynnistyminen uusilla runkolinjoilla 20, 30 ja 40. Lisäksi määrärahalla toteutetaan liittymä- ja pysäkkijärjestelyitä runkolinjalla 570 (Mellunmäki-Tikkurila) sekä jatketaan Nauvontien katusuunnittelua, joka mahdollistaa oikea-aikaisen raideyhteyden Ruskeasuon tulevalle raitiovaunuvarikolle.

Liikennejärjestelyhankkeisiin osoitetulla määrärahalla toteutetaan turvallisuutta edistäviä liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyitä, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille on jatkettu. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin sisältyy lisäksi Raide-Jokerin osalta sellaisia katu ympäristön muutoshankkeita (ns. liittyviä hankkeita), jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta on välttämätöntä suunnitella ja toteuttaa samanaikaisesti raidehankkeiden kanssa.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baanaverkon laajentamiseen joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Vuonna 2021 suurimmat investoinnit kohdistuvat Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli) ja Caloniuksenkatu - Runeberginkatu - Helsinginkatu (Kasin katutyöt) -urakoihin. Lisäksi määrärahalla toteutetaan Raide-Jokeriin kuulumattomia, mutta Raide-Jokeriin kiinteästi liittyviä jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 3,0 milj. euroa. Talousarviokohdan toimintasuunnitelma toteutuu suunnitellusti. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 3,0 milj. euroa.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. **Täytemaan vastaanottopaikkojen** määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishankkeen mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottopaikkojen toteuttamiseen.

Lumen vastaanottopaikkojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla kehitetään lumen lähivastanottojärjestelyjä ja nykyisiä vastaanottopaikkoja sekä nykyisten hiekoitussepin varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia.

Yleisten käymälöiden rakentamisen määräraha käytetään uusittavien käymälöiden vaatiman kunnallistekniikan rakentamiseen ja perustamistöihin. Vuonna 2021 toteutetaan yksi uusi yleinen käymäläyksikkö Alppipuistoon.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalta suunnitellaan Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus. Mustapuron hulevesitulvien estämiseksi puron varrelle suunnitellaan hulevesien viivytysratkaisuja. Merellisen strategian mukaisia hankkeita peruskorjataan käytettävissä olevan määrärahan mukaan. Ylityspaineista johtuen Haaganpuron padon purku ja puron alajuoksun ennallistaminen on siirretty alkavaksi v. 2022.

8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2021 osoitettu 77,9 milj. euroa ja vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,945 milj. euroa. Kruunusilltojen liittyviin hankkeisiin on osoitettu lisäksi 1,9 milj. euron ylitysoikeus eli yhteensä n. 80,75 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 82,3 milj. euroa, joka vastaa 102 %:n käyttöastetta.

Vuoden 2021 määrärahalta jatketaan Pasilan Radiokadun raitiotielinjan 9 rakentamista. Jätkäsaaren Atlantinsillan urakka on saatu päätökseen. Lisäksi toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä katuja Kalasataman, Jätkäsaaren, Kuninkaankolmion, Pasilan ja Kruunuvuorenrannan alueilla. Kalasataman ja Pasilan välisen raitiotiehankekehitysvaihe jatkuu vuoden 2021 loppuun, ja liittyvien hankkeiden toteutus käynnistyy Kalasatamassa ja Pasilassa. Kruunusillat -hankkeen liittyvänä hankkeena toteutetaan Kruunuvuorenrannan Koirasaarentien länsipää asuntotuotannon edellyttämässä aikataulussa.

Ylityspaine katetaan vuoden lopulla tehtävillä talousarviokohtien välisillä määrärahasiirroilla.

8 03 03 Yhteishankkeet väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Yhteishankkeisiin väyläviraston kanssa on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2021 osoitettu 1,9 milj. euroa. Lisäksi on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 0,6 milj. euroa, yhteensä 2,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,45 milj. euroa, joka vastaa 58 %:n käyttöastetta. Käyttämättä jäävä määräraha esitetään siirrettäväksi toisen talousarviokohdan käyttöön.

Merkittävimmät vuoden 2021 kohteet ovat rakennussuunnitelmien laadinta Kehä I/ Myllypuron sekä Hämeenlinnanväylä/ Kuninkaantammen eritasoliittymiin. Lisäksi määrärahalta osallistutaan kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin. Tuusulanväylän meluste Torparinmäen kohdalla on viivästynyt valtionrahoituksen puutteen vuoksi.

Käyttämättä jäävä määräraha esitetään siirrettäväksi toisen talousarviokohdan käyttöön.

Puistot ja liikunta-alueet, TA-kohta 804

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2021 yhteensä 26,2 milj. euroa, joka on n. 25 % vähemmän kuin vuonna 2020 ollut määräraha 34,82 milj. euroa. Vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 0,54 milj. euroa, ja Kruunusillat liittyvien hankkeiden toteutukseen ylitysoikeutta 0,7 milj. euroa eli yhteensä n. 27,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 25,7 milj. euroa.

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa osoitettu 19,1 milj. euroa ja 0,74 milj. euroa ylitysoikeutta eli yhteensä 19,84. Määrärahalta toteutetaan uusia puistoja ja liikunta-alueita sekä peruskorjataan olemassa olevia puistoja ja liikunta-alueita. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 20,7 milj. euroa. Käyttöaste on 104 %.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen on talousarviossa osoitettu 10,1 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 11,7 milj. euroa. Käyttöaste on 116 %.

Puistojen uudisrakentamisen määrärahalta jatketaan kuntoporrasohjelman 2020–2030 mukaisten kohteiden toteuttamista. Kirsikkapuiston uudistaminen on valmistunut. Peruskorjattavista puistoista Piperin puiston, Itsenäisyydenpuiston, Maatullinpuiston, leikkipuisto Traktorin sekä Brahenpuiston peruskorjaus jatkuvat. Lisäksi on toteutettu luonnonsuojelualuiden hankkeita, jotka parantavat virkistymismahdollisuuksia mm. Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueella.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita vuonna 2021 ovat Vasikkasaaren suunnittelun edistäminen, Idän rantareitin opastuksen toteutus sekä Länsiulapanniemen rantareitin toteutus.

Malminkartano-Kannelmäki alueella määrärahalta on valmistunut Malminkartanon kuntoportaat. Lisäksi Leikkipuisto Trumpetin peruskorjauksen suunnittelu on käynnissä. Malmin kaupunkiuudistusalueella leikkipuisto Traktorin peruskorjaus valmistuu ja leikkipuisto Filpuksen suunnittelu jatkuu. Mellunmäen kaupunkiuudistusalueella jatkuvat leikkipuisto Mellunmäen ja läheisen virkistysalueen kuntoilupisteen sekä Kivikon frisbeegolfradan suunnittelu.

Määrärahaamissa pysymiseksi on leikkipuisto Iso-Antin peruskorjauksen aloitusta myöhennetty.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilualueisiin on osoitettu 9,0 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 40 000 euroa sekä 0,7 milj. euroa ylitysoikeutta Hakaniemensillan vieressä sijaitsevien venepaikkojen siirtoon. Käytettävissä on yhteensä 9,74 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 9,0 milj. euroa. Käyttöaste on 92 %.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Kallion kentän tekojään jäädytysputkiston korjaus sekä Uimastadionin vaiheittaiset peruskorjaukset jatkuvat. Roihuvuoren liikuntapuiston pesäpaloareena valmistui ennen kauden alkua. Johanneksenpuiston kentän peruskorjaus käynnistyy. Uimarannoista Hietarannan uimarantaa sekä Pirkkolan plottia peruskorjataan. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa varattu 7,1 milj. euroa. Lisäksi vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 0,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettäväksi yht. 5,0 milj. euroa. Käyttöaste on 65 %.

Määrärahalla toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä puisto- ja liikunta-aluehankkeita aluerakentamisen projektialueilla kuten Loviseholminpuisto Kalasatamassa, Konepajanpuisto Pasilassa, Hyväntoivonpuisto Jätkäsaarella ja Taidemaalariinpuisto Kuninkaantammassa. Loviseholminpuiston urakan käynnistyminen on viivästynyt. Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston pintarakennusurakka on siirtynyt vuodelle 2022 pilaantuneiden maiden aiheuttaman viiveen johdosta. Käyttämättä jäävä määräraha esitetään siirrettäväksi talousarviokohdan 8 03 02 Projektialueiden kadut käyttöön.

Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805

Talousarvioehdotuksessa on käytettävissä vuodelle 2021 irtaimen omaisuuden määrärahaa 3,6 milj. euroa. Ja lisäksi siirtomääräraha 3,8 milj. euroa. Kokonaismääräraha 7,415 milj. euroa, josta tietotekniikkahankinnat 5,9 milj. euroa ja muut hankinnat 1,515 milj. euroa.

Tietotekniikkahankkeiden määrärahaa on priorisoitu lainsäädännön vaatimiin muutoksiin, valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin ja toiminnan jatkuvuuden kannalta kriittisiin hankkeisiin ja lisäksi uusien suunniteltujen ICT-hankkeiden käynnistymiseen vuoden 2021 aikana.

Tietotekniikkahankintojen määrärahasta ennustetaan käytettävän 65 % eli 3,9 milj. euroa. Tämä johtuu mm. hankkeiden käynnistymisen viiveistä, erilaisten henkilöresurssien pulasta ja kilpailutuksien kestoista.

Irtaimen omaisuuden perushankinta 1,515 milj. euroa, muut kuin ICT-investoinnit, ennustetaan toteutuvan 43 % eli 0,65 milj. euroa. Korona on aiheuttanut KYMP-talon teknisissä hankinnoissa viiveitä komponenttipulan vuoksi sekä mm. viherseinien osalta kasveista on maailmanlaajuisista pulaa, joten näiltä osin toimitukset siirtyvät ensi vuodelle.

Arvopaperit, TA-kohta 806

8 06 01 Hitas-osakkeiden hankkiminen kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Hitas-osakkeiden hankkimiseen on talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 milj. euroa. Vuonna 2021 osoitetusta summa on syyskuun loppuun mennessä käytetty jo 98,8 % ja ylitysoikeutta haetaan. Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupunginhallitus oikeuttaisi kaupunkiympäristölautakunnan ylittämään talousarviokohdassa 80601, HITAS-osakkeiden ostaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi vuodelle 2021 osoitetun määrärahan 0,5 milj. eurolla. Vaikka Hitas-järjestelmästä on päätetty Helsingissä luopua, on vanhoja vireille laitettuja hankkeita käynnissä vielä lukuisia määriä. Vuoden 2021 aikana on arviolta toteutunutta vielä kolme Hitas-huoneiston kauppaa, joista yksi maksetaan kokonaan ja kahdesta ensimmäiset erät maksetaan kuluvan vuoden määrärahoista.

Muu pääomatalous TA-kohta 807

8 07 51 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot

Rakennusten ja huoneistojen myyntiarvio vuodelle 2021 on noin 20 milj. euroa, josta taseeseen arvioidaan kirjautuvan noin 6 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Syyskuun loppuun mennessä toteutuneita ja loppuvaiheessa olevia myyntejä on yhteensä noin 17 milj. eurolla.

8 07 53 Väestönsuojakorvaukset

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 milj. euroa.

8 07 01 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet

Vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 1,182 milj. euroa, jota ennustetaan käytettävän 0,95 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan Lähiörahaston keskeneräisiä hankkeita.

LIITTEET

Liite 2 Käyttötalouden euromääräinen ennuste talousarviokohdittain

Liite 3 Investointien euromääräinen ennuste talousarviokohdittain

Liite 4 Ennuste sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Liite 5 Ennuste muiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Liite 6 Ennuste suoritteiden ja tunnuslukujen toteutuminen

Liite 7 Ulkopuolinen rahoitus -yhteenveto